

Független Újság

politikai napilap

A Főméltóságú Asszony felhívása a magyar társadalomhoz

Mint minden ősszel, az idén is kérészerűen fordulok a magyar társadalomhoz, hogy segítsen mindenki, amennyire csak módja és tehetsége engedi, szükségét szenvedő testvéreinken.

A mai rendkívüli idők ezen a téren is fokozott kötelességeket róznak a társadalomra. Az igazság közeledő remélhető győzelmével kapcsolatban a napokban megindult külön gyűjtés keretében a Felvidék nyomorának enyhítésére is igénybe kell vennünk a magyar szívek áldozatkészségét. De nem hagyhatjuk gyámolítás nélkül szenvedni másutt sem azokat a magyar véreinket, akiket segítő kézzel eddig is minden évben felkaroltunk.

Hálával és büszkeséggel állapítom meg, hogyha segélyakcióim iránt egyre szélesebb körben megnyilvánuló bizalom és áldozatkészség évenként csak a fővárosban közel 100.000 nélkülöző támogatását tette lehetővé.

Tudom, hogy azok a nemes szívek, amelyek már eddig is évről-évre oly meghatározó hűséggel ajánlottak fel áldozatkész segítségüket, ma is meghallják hívó szavam. Meggyőződésem, hogy az adakozók nemcsak az emberszeretetnek és irgalmasságnak a nyomor és inség elleni nemes küzdelmére áldoznak, hanem a belső rend és nyugalom, valamint a társadalmi osztályok közötti béke és jó egyetértés biztosításában is közreműködnek s ezzel hazánk boldogulását és jobb jövőjét is előmozdítják.

Teljes bizalommal indulok a nélkülözők és elesettek érdekében folytatott újabb küzdelemre s Isten áldását kérem munkánkra s mindazokra, akik ebben segítőtársaim lesznek.

Segélyakcióim során — miként a múltban is — pénzadományokat, továbbá ruha-, lábbeli-, tüzelő- és élelmiszer-adományokat gyűjtünk. A pénzadományok beküldhetők:

1. Csekkklapon: a 19. számú postatakarékpénztári csekk számlára. — Csekklap bármelyik postahivatalban, vagy dohányföldszén vásárolható.

2. Postaltalványon: Horthy Miklósné segélyakciója, Budapest, királyi vár címre.

3. Nyugta ellenében: 9 óratól 2 óráig, személyesen történő befizetéssel, a királyi palotában (Szárnysegédi hivatal).

A természetben való adományok kisebb tételekben a királyi várpalotába, vaggontételek az előzetes írásbeli, vagy telefonértesítésre megadandó címre küldendők. A felajánlani szándékolt természetbeni adományokat kérem lehetőleg december 1-ig beküldeni, hogy

Itt a cseh ajánlat

Amint már jeleztük: nem kielégítő Benes önkéntes száműzetésbe ment Ruzsin ultimátum!

Budapesti Értesítő: Chalkowsky csehszlovák külügyminiszter tudomására hozta Wettstein János prágai magyar követnek, hogy még szombat délelőtt hivatalosan közölni fogja vele a csehszlovák kormány újabb javaslatait. A javaslatoknak a közlése szombaton délelőtt meg is történt s a javaslatokat külön futár hozza Budapestre gépkocsin. A külön futár megérkezését éjjel felé várják a külügyminisztériumban. Ezek szerint tehát a csehszlovák kormány javaslatait, amelyekről az utóbbi napokban sok szó esett, szombaton éjszaka megérkeztek Budapestre. A Budapesti Értesítő szerint azonban, bár ezek a javaslatok az eddigi prozopozíciókhoz képest haladást jelentenek, a kiszivárgott hírek szerint meg az ezidőszert sem kielégítőek. Magyar részről természetesen azonnali tanulmányozás tárgyává teszik a csehszlovák javaslatokat, igyekezni fognak, hogy az azokban foglaltakat a jogos magyar követelésekkel s életbevágó magyar érdekekkel összeegyeztessék és összeegyeztessék azzal a szándékunkkal, hogy végre a jövőre nézve jóviszony legyen teremthető közöttünk és északi szomszédaink között. Mindenesetre azonban fontos tényező az, hogy a halogató csehszlovák taktika mellett az idő rendkívül gyorsan előrehaladt és ha ezek a javaslatok egyáltalában módot adnak arra, hogy magyar részről tárgyalásokat lehessen folytatni, akár diplomáciai úton, akár egyébként, azok csak nagyon rövid ideig tarthatnak és csak annak kimutatására irányulhatnak, hogy még egyszer és utoljára dokumentáljuk és tanujelét adjuk jószándékainknak.

Budapesti Értesítő jelenti: Szombaton éjjel után megérkezett Prágából Solymossy Ulászló, vezérkari alezredes, a prágai magyar követség katonai atyja és elhozta magával a cseh kormány új javaslatát. Az új javaslatot az illetékes magyar ténylegzők holnap fogják tanulmányozni.

A ruszin központi nemzeti tanács ultimátuma a cseh kormányhoz

Kisvárdá, október 22. A ruszin központi tanács a ruszin néphez kiáltvánnyal fordult, amelyben tíz pontban foglalja össze azokat a követeléseket, amelyeket a kormánynak azonnal teljesítenie kell. A kiáltványt, Kárpátalja minden községében ma kiplakátózták. A kiáltvány azzal kezdődik, hogy adassék mód a ruszin népnek, hogy hovatartozását az ön-

rendelkezési jog alapján népszavazással dönthesse el. Követeli továbbá, hogy a cseh kormány azonnal engedje át a ruszin föld déli részét követe!

Magyarország a ruszin föld déli részét követeli!

Varsó, október 22. (MTI) Illustrationi "Carter Cod-zenny közli külhatóságoktól Esterházy János gróffal folytatott beszélgetés. Arra a kérdésre, hogy Magyarország visszaköveteli-e Kárpátalját, Esterházy az-

vább a Podkarpatska Rusz és Szlovénia között a végleges határokat haladéktalan megállapítását, hivatalos nyelvről az orosz nyelv bevezetését és az orosz ünnepek megünneplését valamennyi hivatalos ruszinokkal való betöltését, radikális földreformot, a kincstári és egyéb nagybirtokok 1919 óta szerzett állampolgárságok revízióját, a nemzetiségi és nyelvi harcok likvidálását, a szlavinai sóbányák és egyéb kincstári birtokok haladéktalan birtokbavételét, a Szejm választásokat, az ez év végéig a Kárpát-orosz egyetem létesítését, a hadikárok és az azóta szenvedett károk megtérítését. E követelések, mint a ruszin nép léteérdekei, azonnal teljesítendőek. A rend biztosítására és a nép megvédelmezésére céljából az illetékes körökkel egyetértve felhívja a népet a kiáltvány, hogy minden egyes faluban alkossanak polgárőrséget (véderőbizottságot), melynek országos parancsnokává Demkó Mihályt nevezik ki, ugyanakkor kéri, hogy minden egyes faluban alakítsák meg a helyi nemzeti tanács szervezetét.

zal válaszolt, hogy Magyarország csupán a ruszin föld déli területének visszatartását követeli, amelyekben a többség magyar. A magyar delégáció sem a ruszin földet, sem Szlovákiát nem követelte, csupán a néprajzi

azok még karácsony előtt kioszthatók legyenek.

Horthy Miklósné.

Horthy Miklósné főméltóságú asszony tavalyi nagyszabású akciója során készpénzsegélyben 24.664 nimestelen részesült, egyéni segélyben 96 zárt intézet és 16 gyermekotthon. Tüzelősegélyben 23.000 család és 87 gyermekotthon, míg ruhasegélyben 15.232 egyén és a karácsonyi felruházások alkalmával 3900 gyermek részesült. — Élelmiszersegélyben 57.310 család részesült.

Visszaélések megakadályozása

céljából közöljük, hogy a Kormányzó Új Főméltósága a segélyakciójával kapcsolatban nem ad ki gyűjtőlevelet. Testületek, állami hivatalok és vállalatok saját kebelükön belül gyűjthetnek, magánosok közül azonban gyűjtésre senki sincs feljogosítva. — Adományt mindenki küldheti közvetlenül az akciónak. Ennek megkönnyítése céljából Budapestben a m. kir. posta levélhordónál Armegeterítés nélkül lehet csekkklapokat kapni.

A Főméltóságú Asszony címére küldendő segélykérvények borítékára feltűnő helyen rá kell írni: "Segélykérés". A kérvényekhez igazoló okmányokat nem kell csu-

tolni, azokért felelősséget senki sem vállal. A kérvényeket legkésőbb november 20-ig kell beküldeni. Később beérkező kérvényeket nem lehet figyelembe venni.

A székesfőváros területén kívül, tehát eszkonországunk egyes megyéiben és városaiban a gyűjtéseket és segélykiosztásokat a főispán urak intézik. A vidéki kérvényeket tehát közvetlenül a területileg illetékes főispán urakhoz kell benyújtani; mert a Főméltóságú Asszonyhoz küldött vidéki segélykérvények különben csak késedelemmel jutnak el rendeltetési helyükre.

D3 B4 C
3492
3348
3544
3540
3532
335

Lakásán bemutatja:
Katz Rádió
Piac u. 60.

**SUPER
SUPER**

**RÁDIÓK
RÁDIÓJA**

Kapható:
Földes Sándor
Püspöki palota.

határ megvonását.

Arra a ruszin kifogásra, hogy a déli kerületek nélkül a ruszinföld életképtelen, Esterházy gróf kijelentette, hogy a népek önrendelkezési joga uralkodó a gazdasági, hadászati,

Kicsit vörös, kicsit nem vörös

Prága, október 22. MTI: Chalkowsky külügyminiszter szombaton kijelentette, hogy Csehszlovákiának Szovjetországgal kötött egyezményére vonatkozó tárgyalásokról szóló híresztelések mind alap híján vannak.

Alexandroviics prágai szovjet követet az utóbbi napokban Chalkowsky külügyminiszter nem fogadta. Az sem felel meg a valóságnak, hogy a szovjet unió a csehszlovák kommunista párt megszüntetése miatt hivatalos lépéseket tett. Noha a csehszlovák-szovjetoros, egyezmény a jelenlegi körülmények minden gyakorlati jelentőségét elvesztette, prágai illetékes helyen az egyezmény formális felmondásának kérdését pillanatnyilag időszerűtlennek mondja.

Frank miniszter a kormányzónál

Budapest, október 22. (MTI) Frank Hans dr. német birodalmi miniszter szombaton délelőtt Budapestet tekintette meg. Körutat tett a városban feleségével és kíséretével együtt. Délután 5 órakor a miniszter és felesége szükkőrá téra voltak hivatalosak a kormányzó párnál.

Hat órakor Wladár Gábor külföldi tanácselnök adott a Hungária-szállóban teát a német vendégek tiszteletére, az országos bírói és ügyészi egyesület nevében.

Félkilenc órakor Mikecz Ödön igazságügyminiszter és felesége adott estebédet Frank német birodalmi miniszter és felesége tiszteletére, utána fogadás volt.

Frank birodalmi miniszter és kísé-

vagy történelmi kifogásokkal szemben. Egyedül az élő ember kérdése dönt. Nem lehet belátni, miért ne érvenjeshülhetne ugyanaz az élő, mint amely érvényesült a szudétáknál — Munkács kérdésében is. Ezzel szemben a ruszin lakosság a nem magyar ruszin földön lehetőséget kell hogy kapjon arra, hogy dönthesse. vajon a csehszlovák vagy magyar államhoz akar-e tartozni.

Imrédy nyilatkozata

Budapesti Értesítő: Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök szombaton éjjel nyilatkozatot tett, melyben kijelentette, hogy semmiféle alkuvásra és kompromisszumra nem hajlandó. A destrukciót semiféle formában nem tűri el. Az egész népek össze kell forrni a népi egység és a szociális igazság jegyében. Katonai szellem, keresztény erkölcs, szociális igazság uralkodnia kell hogy jöjjön. Szükséges, hogy minél több ember kezében legyen a föld. Az idegent, a parazitát le kell rázni magunkról és ki kell tartani három nagy barátunk mellett.

Az olasz-magyar barátság jegyében

Nápoly, október 22. (MTI) Umberto trónörökös védnöksége alatt nyílt meg Nápolyban nagy ünnepélyességgel az egyetem épületében az első nemzetközi hitelügyi kongresszus, amely az olasz-magyar barátság megkapó ünnepére, szolgált alkalmul. Tassinari földművelésügyi államtitkár a faszizmus nagy tervére utalt a mezőgazdasági hitel terén, majd a német kormány képviselője után a magyar delegáció vezetőjét, Schandl Károlyt hívta szólamra, aki a magyar kormányt is képviseli a kongresszuson. Már Magyarország említésére viharos ováció keletkezett s ez többször szakította félbe a magyar képviselő olasz nyelvű beszéde után percekig tartott Magyarországgal szemben a tüntetés.

Benes Londonban

London, október 22. (MTI) Benes dr., a csehszlovák köztársaság volt elnöke felesége és titkára kíséretében Londonba érkezett délben 12 órakor repülőgépen a croydoni repülőtérré. Benes volt köztársasági elnök londoni tartózkodása kimondottan magánjellegű.

A hírek szerint Benes önkéntes száműzetésbe ment.

Az összes 1939 évi új rádiókat bemutatja Katz Rádió Piac ucca 60

Hazaérkezett Lubiensky gróf

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Gróf Lubiensky Mihály rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, Beck lengyel külügyminiszter kabinetfőnöke, különrepülőgéppel visszatért Varsóba.

Gróf Lubiensky és felesége búcsúztatására a budaörsi repülőtéren megjelent Orlowski Leon budapesti lengyel követ, továbbá gróf Csáky István rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter kabinetfőnöke, vitéz Sibirik György alezredes, gróf Semsey Andor követségi titkár és Zilahi-Sebess Jenő, a külügyminisz-

ter titkára.

Varsó, október 22. — Lubiensky Mihály gróf, Beck külügyminiszter kabinetfőnöke, szombaton repülőgépen megérkezett Varsóba. A repülőtéren Lubiensky grótot a magyar követség Hóty András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter fogadta a követség tisztikarával egyetemben. Lubiensky gróf kijelentette, hogy rendkívül jó benyomással érkezik vissza Budapestre és elragadtatással nyilatkozott a Pálffy téren rendezett legutóbbi hatalmas lengyelbarát tüntetésről.

Rabbilincessel a kezén vonul fel vasárnap Budapesten 1600 szlovák menekült

Budapest, október 22. Vaárnap délelőtt fél 10 órakor nagy tüntetőmenet indul a Turul-várból a városba. A magyarországi szlovák menekültek és emigránsok rendeznek felvonulást. Szlovák ruhában, kezükön rab-

bilincsekkel vonulnak fel mintegy ezerhatszázra. A tüntető menet tagjai zászlókat visznek a város utcáin: »Haza akarunk menni! Le a cseh rablincsekkel! A magyar és szlovák ezer évig egy testvér volt!«

A vizsaterő bünös ígéreteoen nem lehet bízni

Az északamerikai Egyesült Államokban élő szlovákok nevében Pirchola András, az első katolikus szlovák unió elnöke a következő táviratot intézte Imrédy Béla miniszterelnökhöz:

— Most, hogy a húszéves Csehszlovákia nehéz helyzetbe került, a cseh kormány a szlovákokat megillető jogok egy részét megadta. Most a nehéz helyzetben a cseh kormány ismét — mint húsz év alatt már sokszor — hozzájárult Szlovákia autonómájához, de vajon bizony-e egy bíróggy visszaeső bünöknek azon ígéreteleben, hogy a tárgyalás után megváltozik? Mi, szlovákok, ezt nem hisszük és nem hisszük, hogy a nehéz körülmények között engedélyezett autonómia a cseh kormány tendenciáival bármilyen változást idézne elő. Mi, ennek a táviratnak aláírói, azon szlovákok többségével együtt, akik nem

állunk a cseh érdekek befolyása alatt, tudjuk és őszintén hisszük, hogy Csehszlovákia kormánya nem tudja megváltoztatni irányelveit, amelyek túlnyomórészt Szlovákia romlását okozták. Ennek következtében arra kérjük Nagyméltóságodat, érvenjeshítse nagy befolyását annak biztosítására, hogy a szlovákiai szlovák testvéreinknek megadassék az önrendelkezési jog. Azt kérjük, adassék meg nekik a lehetőség arra, hogy ellenőrzés mellett nyilvánítsák ki akaratukat, vajon a csehszlovák köztársaság keretein belül kívánják-e nemzeti életüket tovább folytatni, avagy máshol? Ezt a kérdésünket elküldöttük a francia miniszterelnökhöz, Nagybritánia miniszterelnökhöz, a német kancellárhoz, az olasz miniszterelnökhöz és Lengyelország külügyminiszteréhez.

Vitéz Sónyi Hugó titkos tanácsos

Budapest, október 22. (MTI) A kormányzó 21-én kelt legfelsőbb elhatározásával vitéz Sónyi Hugó gyalog-

sági tábornoknak, a m. kir. honvédség főparancsnokának, m. kir. titkos-tanácsosi méltóságot adományozta.

ORSZÁGOS VÁSÁROK.

Október 25-én, kedden: Balvány, Békéscsaba, Devecser, Dáva, Keszthely, Jánosbuda, Jászfényszaru, Nagybródszóny, Pincehely, Szenthalom, Szolnok.

Október 26-én, hétfőn: Baracska, Bataaszék, Békéscsaba, Celldömök, Devecser, Érsekváderi, Felsővadász, Hajduszoboszló, Hercegfalva, Hetes, Heves, Jászszentlászló, Keczel, Kóny, Kunmadaras, Kunszentmiklós, Magyaróvár, Mándor, Miskolc, Nádudvar, Nagylócs, Pápóc, Nemesvid, Tiszapalkonya, Tokaj, Tómpa.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A TISZANTULI FUGGETLEN UJSÁG-BAN HIRDETŐ CEK-NEL ESZKOZLI VÁSÁRLÁSÁIT.

Összűzött a szerelem

Csak két karod közt feledek mit nem érek el s ami fáj. Összűzött a szerelem, — két súlyos hajót az ár.

Összűzött a szerelem, két messi út egybefutott. Most itt állunk reménytelen s pusztulóban, te is tudod.

S egyre fájóbban érezem: magammal búzlak a mélybe. Összűzött a szerelem vérünköl-vert köteleke.

Te sem fogsz menekülni! Jaj, összűzött a szerelem. Zúg már felettünk a vihar és te is elpusztulsz velem.

TÓTH ENDRE.

itani
esok

lehet!

szekben a napokban. —
ságot, hitet lehelnek
azt hangozzák vissza,
magyar szívében el

szent! küzelemre!

ra, egy a végele:
dicső halál:
agy küzelemre!

semmi, ami fél,
názban tengődve
ág nem tenész:
halál jöjjön ránk,
legyen egy egész

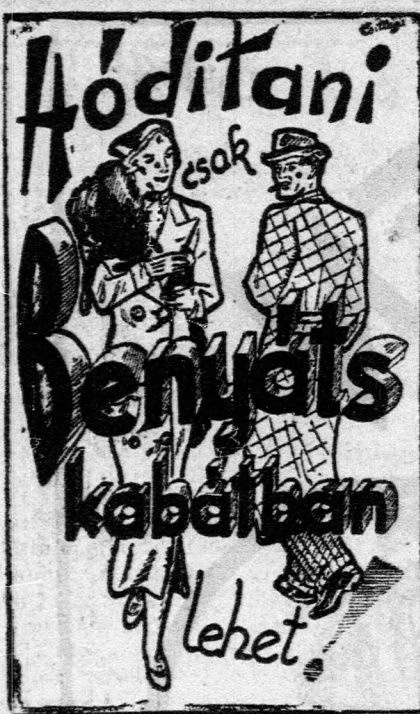
hogy szolgásgért
ink nem lehet?
s módunk meggyalázn
hős nevet?
rt a honti vére

unknak gyozozatet
i a világ,
khöz, mint diadal-
kész a cser-ág?

ink, sőt előre
an nincsen üdv.
n a függetlenség:
ti, aki küzd.
szent küzelemre!
ó nyitva áll;

yi honvéd legfelsőbb tör-
gen állam javára elköve-
g (katonai kénkedés)
t kötéltálati halála felle-
elbocsátott vasuti mun-
libor gyári elomunkást és
sztalost.

ítéleteket jogerőre emel-
n nevezettek október
8 órakor a Margit körüli
véreghajtot

Régi költők szólnak a mához

Ezt a verset Arany János, a nemzet nagy költője 1849 tavaszán írta, de sohasem volt talán aktuálisabb, mint ezekben a napokban. — Erőt, bátorságot, hitet lehelnek ezek a sorok: azt hangozzák vissza, ami minden magyar szívében él ma.

Fel, fel a szent küzdelemre!

Egy a pálya, egy a végél:
Élet vagy dicső halál;
Fel, fel a nagy küzdelemre!
A sorompó nyitva áll.
Zászlónkon a szent jellege:
Csak az boldog, aki küzd; —
Ki még most is tántorogna,
Annak többé nincsen üdv.
Függetlenség! ez a jelszó,
Es szabadság a nagy cél:
Teljes független szabadság; —
Nem kell semmi, ami fél.
Zárt üvegházban tengődve
A szabadság nem tenyész:
Élet vagy halál jöjjön ránk,
Csak hogy legyen egy egész.

Bánjuk-e, hogy szolgasáért
Alkudozunk nem lehet?
Hogy nincs módunk meggyalázní
A kivított hős nevet?
Hogy, miért a honfi vére
Folyt, s folyand piros mezőn,
Megnyirbálni zöld asztalnál
A borostyánt tiltva lón!

Bánjuk-e, hogy a dicsőség
Egészen szárnyára vett?
Hogy egészen és örökre
Bírjuk a becsületet?
Hogy karunknak győzedelmét
Látja, nézi a világ,
S temetőkhöz, mint diadal-
Ivükhöz kész a cser-ág?

Sőt örülünk, sőt előre
Habozásban nincsen üdv.
Zászlónkon a függetlenség:
Az fog élni, aki küzd.
Fel, fel a szent küzdelemre!
A sorompó nyitva áll;
Egy a pálya, egy a végél:
Dicső élet, vagy halál.

Budapesten kivégeztek három kémét

Budapest, október 22. Az illetékes magyar királyi honvéd legfelsőbb törvényszék idegen állam javára elkövetett hűtlenség (katonai kémkedés) büntette miatt kötéláltali halálra ítélte Vida István elbocsátott vasuti munkást, Lőrük Tibor gyári előmunkást és Lőrük Béla asztalost.

A halálos ítéleteket jogerőre emelkedésük után nevezetteknek október 28-án reggel 8 órakor a Margit körüti katonai fogház udvarán végrehajtották.

A „Légy jó mindhalálig“ óriási sikere a Magyar színházban

A bemutatót is felülmúló sikert hozott a Magyar Színháznak Móricz Zsigmond legnagyobb művének, a „Légy jó mindhalálig“-nak a felújítása. A siker országlátrésze ezúttal is Vaszary Piroska, aki Nyilas Misi hálás szerepében olyan döbbenetesen nagyszerű alakítást nyújt, amilyenre minden színész életében legfeljebb csak egyszer nyílik alkalom. A ragyogó előadás elsőrangú szereposztásban állandóan telt házakat vonz és a sikerben osztoznak a többi színészek is, élükön a Debrecenből felkerült Sivó Máriával, Szigeti Jenővel, Földényivel, Dáviddal és a színház teljes gárdájával.

A földesi marólugos gyermekhalál

A földesi gyermektragédia ügyében a debreceni vizsgálóbíró megtartotta a helyszíni vizsgálatot. Ennek során megállapították, hogy a 18 hónapos Gál Mária hogyan jutott a lúgköldat-hoz.

A gyermek édesanyjával együtt a konyhában tartózkodott. Gál Gyuláné közben bement a másik szobába, ahonnan kihozta a lúgköldatos poharat. Letette az asztalra, majd megfordult, hogy a mosóteknőbe vizet öntsön. Ezalatt kislánya, aki azt hitte, víz van a pohárban, felemelte az üveget és megitta a tartalmát. Egész kis mennyiségű lúgköldat volt a pohárban, de a gyermek mégis rettenetes fájdalmakat szenvedett és kétségbeesetten sikoltozott. Anyja azonnal orvost hívott, másik orvos is megérkezett a helyszínre és mindketten nyomban gyomormosást alkalmaztak. A gyermek ezután jobban lett és úgy látszott, nem is kell kórházba szállítani. Az éjszaka azonban ismét rosszabbra fordult a kislány állapota és

Ember- és Állatvédő egyesület alakul Debrecenben

Állattemetőt és állatmenházat is létesítenek

Közel félve alakult meg Budapesten dr. Datty János rendőrtanácsos és Radvány József hírtelen meggazdagodott állatbarát kezdeményezésére az Ember és Állatvédő Egyesület, amely alapszabályainak jóváhagyása után a közeli napokban kezdi meg országos működését. A Tiszántúli Független Ujság budapesti tudósítója ezzel kapcsolatban beszélgetést folytatott Radvány Józseffel, aki az elmúlt fél év alatt közel negyven ezer pengőt fordított ember- és állatvédelmi célokra és a téli hónapokban néhány

ORION RADIO

Minden Orion rádiókereskedőnél kaphatók.

Lakásán bemutatja: **Katz rádió** Piac u. 60.

Kapható: **Földes Sándor** Püspöki palota

Orion rádiókat készsége **Gulyás rádió**, bemutatja, árusítja Piac u. 59. telefon 32-19.

a szerencsétlen Gál Mária reggelre meghalt.

A gyermekhalál ügyében a hatóságok tovább folytatják az eljárást.

kezni fogunk megnyerni a tehetősöket, hogy napi kétfelirés tagsági díj mellett csatlakozzanak hozzánk. Am akik ezt nem bírják megfizetni, azok minden anyagi kötelezettség nélkül tagjai lehetnek egyesületünknek, mert a mi mozgalmunk, q ezt nyomtalanul hangsúlyozzuk, nem üzlet, hanem szívügy.

— Még egyet. Milyen eredményt várnak?

— Az úttörés nehéz. De mi élet-célunknak tekintjük, hogy megvalósítsuk azt, amit magunkra vállaltunk. Meggyőződésünk, hogy szükség van erre a mozgalomra és éppen ezért csüggedetlen munka árán meg tudjuk valósítani célkitűzéseinket úgy Budapestben, mint Debrecenben és az ország többi részében. *Sima Ferenc.*

Legalább 300 millió ember élhetne ott, ahol most csak 20 millió él

A települési problémákról rendkívül érdekes és pontos statisztikai adatokat közöl a *Középeurópai Kurir*, amely ismeretes arról, hogy az adatai mindig százszázalékig megbízhatók. Eszerint több, mint kétfelirés ember él a földön, de nem egyenletesen elosztva a föld minden részén. Sűrűn lakott Európa, Kelet-Ázsia, India és az Egyesült Államok keleti partvidéke. De már rendkívül ritka lakosságú Dél-Amerika, itt is mindenekelőtt Argentína. Ennek az országnak művelhető földterületei nagyobbak, mint Franciaország, Németország, Olaszország, Anglia, Belgium, Hollandia, Dánia és Svájc művelhető területei együttesen. Az ország 50 millió ember számára biztosítana bőséges megélhetést, de csak 12 millió lakosa van. Ugyanez a helyzet Braziliában, Peruban, Bolíviában és több más délamerikai államban is. — Ausztráliában mindössze hatmil-

TUNGSRAM KRYPTONT
a lakószobába!

Esillog

MINDEN KÖRBEZ

VÁGÓ

FÉRFI RUHÁK ÉS NŐI KABÁTOK

PIAC ÉS SZÉCSÉNYI SAROK ~ TAKARÉKOSSÁG TAGJA ~

lió ember lakik, pedig legalább 200 millió található megélhetést. Nagyon ritkán lakott Ujzeland is. Területe nagyobb mint Nagy-britannia, de lakosainak száma csak 1,345.000, szemben az angliai 46 millióval. Legalább 50 millió embert lehetne elhelyezni ezen a rendkívül termékeny területen. — Kanada területe csaknem 10 millió négyzetkilométer, lakosainak száma valamivel több mint 10 millió. Így tehát minden négyzetkilométerre csak egy lakos jut, szemben a németországi 140-nel és a belgiumi 380-nal. Az Egyesült Államokban 63 ember jut egy négyzetkilométerre, Oroszországban 13.

A kollégiumi polgári fiúiskola Kőlcsey ünnepe

Meghatóan sikerült emlékünnepeket tartott a református kollégiumi polgári fiúiskola Kőlcsey Ifjúsági Önképzőkör.

A nemzeti Híszkegy elmondása után Nagy József tanárelnök emlékeztet szellemű beszédben mutatót a folyó tanév három nagy ünnepére: István király halálának 900, a Kollégium fennállásának 400 és az Önképzőkörnek nevet adó Kőlcsey Ferenc elhunytának 100 éves évfordulójára s e nagy évfordulók tanulságaira. A Himnusz elnéklése után a résztvevők kivonultak a Kollégium nyugati kapuja mellett levő Kőlcsey domborműhöz, ahol Kovács László önképzőköri ifjúsági elnök találó beszédben méltatta Kőlcsey örök érdemeit. Az Önképzőkör koszorújának elhelyezése után Radics István tanuló szavalt a Kőlcsey: Zrínyi dala című ódáját, mely érzéssel.

Majd az egykor Fűvészkert, most

Baltazár Dezső uccai azon emléktáblával megjelölt házhoz vonult az önképzőkör koszorújának elhelyezéseivel a kegyeletes ünnepség végetért.

A Soli Deo Gloria Diákszövetség debreceni csoportjának évnyitó közgyűlése

Az évnyitó rendes közgyűlés október 20-án tartott meg. Jelen voltak: dr. R. Kiss István elnök, dr. Illyés Endre alelnök, Juhász Nagy Sándor nyug. miniszter, dr. Makkai Sándor egyetemi tanár, Uray Sándor h. püspök, Papp Imre, Kántor József, Patoky László, Onodi Szabó Lajos, az Országos Központ főtitkára s a tagok.

Enek, bibliaviasás és ima után R. Kiss István nyitja meg a közgyűlést. Ezután dr. Illyés Endre alelnök számolt be március 28-i közgyűlés óta történt eseményekről. Bejelent, hogy a vezetést teljes felelősséggel fizetés nélkül vállalja. Célja a debreceni S. D. G. munkát beágyazni a tiszántúli egyházkerület munkatervébe. Bejelent, hogy a munka ezidén megindul a nem református tanintézetekben is. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és elfogadta. Majd a multévi tisztikar jelentése következett. Ezután R. Kiss István elnök előterjesztette az intézőbizottságnak a tisztújításra vonatkozó határozati javaslatát:

Védnök: Makkai Sándor dr. Adminisztrációs titkár és pénztáros: B. Major Pál. Jegyzők: Victorisz Lajos és Fehér Bertalan. Ellenőrök: Török Tibor, Kiss István. Gazda: Rácz Endre. Iratterjesztő: Németh László. Főiskolási titkár: Kiss István, középiskolási felsős titkár: Lukács Gyula, középiskolási alsós titkár: Orsi János, üdülő titkár: Szüle József, szociális titkár: Hortobágyi Tibor, végzett leányok

Marosi Lajos tanuló fohászkozta el a Himnusz, melynek elhangzásával s az önképzőkör koszorújának elhelyezéseivel a kegyeletes ünnepség végetért.

titkára: Rimmerschneider Rózsa, középiskolási leánytitkár: Balogh Rózsa. A közgyűlés a határozati javaslatot egyhangúlag elfogadta és az elnök a fenti személyeket egyhangúlag megválasztották nyilvánítva. Ezután a Tanácsadó Testület választására került sor. Elnök lett: Makkai Sándor

Az Ujságíró Club új helyisége

November elsején az Arany Bikába költözik a club

A Debreceni Ujságíró Club november elsejétől az Arany Bika szállóba teszi át helyiségét. Az új helyiség voltaképpen egyáltalán nem új, mert nyolc év előtt eredetileg ebben a helyiségben alakult meg az Ujságíró Club és három éven keresztül volt már akkor is a debreceni úri társaság kedvelt találkozó és szórakozóhelye.

Ebből az időből bizonyára sokan emlékeznek, hogy az új helyiség az Arany Bika szálló József királyi herceg uccai szárnyán van, a félemeleten. Közvetlen bejárata a József kir. herceg uccai kapunál van, a trafik mellett, de a feljárt a kávéházon át is megközelíthető. A kapu egyébként éjszaka is nyitva van.

A rendkívül kellemesen és otthonosan berendezett új helyiségben a Debreceni Ujságíró Club még szorosabb-

dr. Tagok: R. Kiss István, dr. Illyés Endre, Uray Sándor, Balogh Gyula, Szóór József, Bagdy Dániel, Kántor József, Módos László, Papp Imre, Szemes László, B. Major Pál.

Az új tisztikar jelentése után dr. Makkai Sándor szólalt fel. Szükségesnek és örvendetesnek tartja azt a ténny, hogy az idősebb generációt is bevonják az ifjúsági munkába. Helyesül a Tanácsadó Testület megalakulását, így remélhető, hogy a testület segítségével a Soli Deo Gloria Szövetség gyökeret ver az egyetemes debreceni munkaközösségbe. Végezetül megköszönte az iránta megnyilvánuló bizalmat.

R. Kiss István elnök zárta be a közgyűlést, amely énekkel s Kántor József vallásánár imájával végződött.

Az Ujságíró Club új helyisége

November elsején az Arany Bikába költözik a club

ra kívánja fűzni kapcsolatait a debreceni úriközönsséggel. Az olvasóban számos hazai és külföldi lap áll a tagok rendelkezésére, kényelmes társalgó, olvasó étkész és italok, kedvezményes színházjegy-utalványok. A helyiség d. e. tíz órától az éjszakai órákig egyfolytában nyitva van.

A tél folyamán társasvacsorák, előadások, hangversenyek, műsoros estélyek és táncmulatságok lesznek, amelyek a tagok társaságukkal vehetnek részt. A club helyiségei és kedvezményei természetesen a tagok családtagjainak is rendelkezésére állnak.

A Debreceni Ujságíró Club nyolc éves fennállása után az eddigénél is fokozottabb mértékben igyekszik új helyiségben valódi otthonot és igazán kellemes tartózkodási helyet teremteni, a debreceni úriközönsség számára.

Vil... arkas
sárcipők,
ák
ssing, Viking,
Hung...
nergé, Tudor
lasztékban.

K... TSEK
zletében
hetők be
ucca 5. sz.
g kötelekében.)

A Dóczi

A Dóczi nagy raj...
tartott. A
zsúfolásig
lódokkal,
dés nyilv

Szele...
vakkal ü...
megkezd...
la cim...
tott elő...
zók: A g...
kincs, de...
ládában...
mikor a...
akkor a...
kell törté...
és iskola...
erkölcsi,
erkölcsi...
érezések...
fontos a...
belátásra...
fontos a...
szelleme...
vidám lé

Az ért...
iskola fe...
káját ki...
szülők, s...
gyenek s...
ban, hog...
adatát ö...
likai nev...
család...
Csak egy...
meknél...
lés kifeje...
természe...
felébredj

Az ére...
közül tö...
és a tan...
Hozzá...
tanítónő...
sz iskolában...
Kocsis...
írásmod...
párhuzam...
írás és a...
jelenlegi...
gjevezte...
egészségi...
ak megfelle...
ítás volt...
Azonki...
nehézséget okozott

Né...
után Futó Klára...
debrece...
dett fel...
Kocsis...
napn...
asszony...
Elme...
né...
ho...
Kocsis...
állítása...
hog...
len...
Bart...
rége...

stagnálás, árnyékos...
gyermek írása ter...
nyebben olvasható...
és szelgés és peda...
mást...
is előnyösebbnek...
sok, ezért tanítják...
iskolában...
el e tárgyhoz is...
értent.

Előad...
több hoz

stagnálás, árnyékos...
gyermek írása ter...
nyebben olvasható...
és szelgés és peda...
mást...
is előnyösebbnek...
sok, ezért tanítják...
iskolában...
el e tárgyhoz is...
értent.

Világmarkáshócipők, sárcipők,
hócsizmák

Tretorn, Wimpasing, Viking,

Hungaria, Emergé, Tudor

nagy választékban.

Tiszti cipők, sportcipők,
valamint mindenféle
melegen bélelt téli utcai
és házicipők

legolcsóbb áron

KONTSEK

cipőüzletében

szerezhetőek be

Kossuth ucca 5. sz.

(Takarékoság kötelékében.)

A Dóczi elemi szülői értekezlete

A Dóczi elemi iskola a régi intézet nagy rajz-termében szülői értekezletet tartott. Az értekezleten a nagy terem zsúfolásig megtelt szülőkkel és érdeklődőkkel, mindenfelől nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Szele Paula igazgatónő kedves szavakkal üdvözölte a megjelenteket és megkezdte előadását »Család és iskola« címmel. A rendkívüli sikert aratott előadás főbb pontjai a következők: A gyermek nagy öröm és nagy kincs, de nagy felelősség is. A családban kezdődik a gyermeknevelés, s mikor a gyermek az iskolába kerül, akkor a nevelésnek párhuzamosan kell történnie a családdal. A családi és iskolai nevelés is három irányú: 1. erkölcsi, 2. értelmi, 3. esztétikai. Az erkölcsi nevelésnél fontos az erkölcsi érzések felébresztése, de éppen ilyen fontos a cselekedtetés és az erkölcsi betelátásra bírás. Az erkölcsi nevelésnél fontos a család vallásos, hazafias, szelleme. Fontos a család nyugodt, s vidám légköre.

Az értelmi nevelés elsősorban az iskola feladata, de a gyermek munkáját kísérjék otthon figyelemmel a szülők, s ha fennakad valamiben, legyenek segítségére. Vigyázzanak azonban, hogy azért a gyermek az ő feladatát önállóan végezze el. Az esztétikai nevelésnél is nagyon fontos a család és iskola együttműködése. Csak együtt érhetjük el, hogy a gyermeknél a rendszeret, tisztaság és izlés kifejlődjék, szép iránti érteke és a természet szépségei iránti szeretete felébredjen.

Az érdekes előadás után a szülők közül többen hozzászóltak a tárgyhöz és a tanítónői kar tagjai közül is.

Hozzászólások után Futó Klára tanítónő ismertette az iskolában újonnan bevezetett írásmódot, az állóírást. Előadásában párhuzamot vont a régi dült barokk írás és a jelenlegi állóírás között. Megjegyezte, hogy a régi írásmód nagy egészségi hátránya a dült betűk írásának megfelelő ferde testtartás és válltartás volt. Azonkívül a gyermeknek nehézséget okozott a sok kézfelemelés, a betűk párhuzamos dülési vonalai és a betűk árnyékolása. Az új írásnál a gyermek a füzetet egyenesen tartja maga előtt, mindkét könyökével egyformán támaszkodik, vállja, háta egyenesen, természetesen tartásban marad. Az állóírás betűit és szavait kézfelemelés nélkül írja a gyermek, vastagítás, árnyékolás sehol sincs. Így a gyermek írása természetesebb, s könnyebben olvasható lesz. Az aláírást egészséges és pedagógiai szempontból is előnyösebbnek tartják a pedagógusok, ezért tanítják ma már a legtöbb iskolában.

Előadás végeztével a tárgyhöz is több hozzászólás történt.

Márciusig haladékot kaptak a Degenfeld téri vassátrasok a kiköltözésre

Tavasz óta húzódik már a Degenfeld téri vassátrasok ügye. — A város vezetősége a tavasszal május elsejére felmondott valamennyi vassátorbérlelnek azzal, hogy a teret rendezni kívánja. — A vassátrasok egyrésze ki is költözött és ezeket a sátrakat lebontották, de még így is

maradt körülbelül 110—120 bérlo, akik másutt nem tudván elhelyezkedni, a legteljesebb kétségben vannak jövő-dő sorsuk felől.

Kölcsey Sándor dr polgármester ezek számára augusztus elsejéig, majd később Lossonczy István főispánnal a KÉKOSZ és a kereskedelmi és iparkamara részéről történő közbejárásra október elsejéig haladékat adott. Közben különböző tervek merültek fel a vassátrasok elhelyezésére, akik valamennyien kisexisztenciák és azt hangoztatják, hogy amennyiben a piacok környékéről kitelepítik őket, teljesebben elvesztik megélhetési alapjukat, mert vevőközönségük a piacokon vásárlók közül kerül ki.

A vassátrasok az iparügyi miniszteriumhoz is fordultak, kérve, hogy

a miniszter hívja fel a város vezetőségének figyelmét a Csapó uccai megoldásra.

Ez a megoldás az lenne, hogy a város vegye meg a Csapó uccai egyik nagy telket és ott építtesse fel a sátrakat. Az iparügyi miniszter leiratot is intézett ebben az

ügyben Debrecen városához, kiderült azonban, hogy ez a terv keresztülvihetetlen, mert igen nagy költségbe kerülne a végrehajtása.

A megoldásról való tanácskozások közben elérkezett az október elseje s akkor dr Kölcsey Sándor polgármester

újabb egyhónapos halasztást engedélyezett a vassátrasoknak a kitelepítésére november elsejéig.

A »Független Ujság« akkor felhívta a figyelmet arra, hogy télvíz idején szociális szempontból aggályos kitelepíteni 110—120 családfenntartót a vassátraktól, annál is inkább, mert a Degenfeld tér rendezésére a tavasz előtt ügysem kerül sor, ami pedig a szépsézet szempontokat illeti, a városkép tekintetében legalább olyan csúf látvány a Csapó ucca sarkán meredező romhalmaz, mint a Degenfeld téri vassátrak.

Ugyanezt az érvet hangoztatva fordult most ismét dr Kölcsey Sándor polgármesterhez a KÉKOSZ és a kereskedelmi és iparkamara, kérve, hogy

a polgármester tavaszig ne la-
koltassa ki a vassátrasokat.

Kölcsey Sándor dr polgármester megértéssel fogadta a kérelmet és a felhozott szociális indokokra tekintettel utasítást adott, hogy a Degenfeld téri vassátrasokat március elsejéig hagyják meg a jelenlegi helyükön.

**Mindegyik darabon rajta
a szabott ár
Ezért oly népszerű a**

Meteor csillár Egyedárusítás **Piac u. 9.**

**Hamisan vallott a gazdája
felesége ellen, mert félt, hogy
elbocsátják**

Néhány évvel ezelőtt Kocsis András debreceni gazdálkodó pereskedni kezdett feleségével. Az egyik tárgyaláson Kocsis András bérese, Balogh György napszámos terhelő vallomást tett az asszony ellen.

Elmondotta, hogy Kocsis Andrásné arra akarta őt rábeszélni, hogy gyilkolja meg a férjét.

Kocsis Andrásné tiltakozott a tanú állítása ellen és arra hivatkozott, hogy az egész rágalom. Bűnvádi feljelentést is tett Balogh György ellen, aki hamis tanúzás címén szombaton került a debreceni büntetőtörvényszék Tokay-tanácsa elé. A főtárgyaláson meglepő fordulat történt.

Balogh György beismerte, hogy régebbi vallomása nem felel meg az igazságnak.

Kocsis Andrásné sohasem kérte őt arra, hogy üsse agyon a férjét.

— Miért tette akkor ezt a vallomást? — kérdezte a tanácselnök.

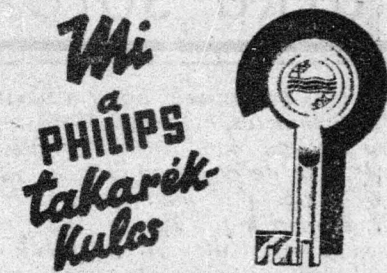
— Kocsis Andrásnak dolgoztam és attól félttem, hogyha ne mteszem meg, amit kér és nem vallok a felesége ellen, akkor elbocsát állásomból.

A bíróság végül is hamis tanúzás vétségében mondta ki bűnösnek Balogh Györgyöt és egy hónapi fogházra ítélte.

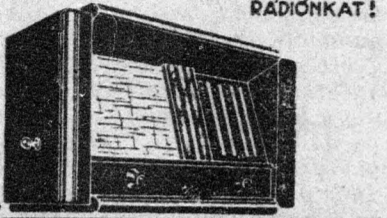
Az indokolásban megállapította a bíróság, hogy Balogh György a leghitványabb bűncselekményt, a hamis tanúzást követte ugyan el, de enyhítő körülmény számára, hogy gazdája el-

**Ha egy új márkás
radiót vásárol
a régiért nagy árat fizet
Földes Sándor**

Püspöki palota

AZ ÁRAMMEGTAKARÍTÓ
BERENDEZÉS KAPCSOLÓJA
BEKAPCSOLVA KB. 30%
ÁRAMOT TAKARÍT MEG. HA PÉDIG A
KULCSOT A ZARBÓL ELTAVOLITJUK,
ILLETÉKTELENEK NEM HASZNÁLHATJUK
RÁDIÓNKAT!

PHILIPS

bocsátotta volna állásából, ha nem azt vallja, amit ő akar.
A büntetés jogerős.

Teljes holdfogyatkozás lesz a jövő hónapban

November 7-én este 9 óra 40.8 perckor kezd elsötétülni a hold Európában. A holdfogyatkozás nem éppen gyakori jelenség, ezért biztonnal felkelti majd azok figyelmét, akiknek kedvük telik a természet megfigyelésében. — A fénylő, fehér, kerek holdtányér baloldalán elmosódik, majd mindjobban elfeketül, mintha valami nagy terpeszkedő árnyék takarná el. Valóban hűsleges égi kísértőnk a nála sokkal nagyobb föld árnyékába kerül és ez okozza elsötétülését. A hold lassan elfogy és 10 óra 45 perckor teljesen eltűnik. — Azaz, hogy mégsem teljesen, mert némi figyelmes szemlélődés megállapíthatja, hogy az eltakart hold korong sötétvörös fényben világít. Ennek az az oka, hogy földünk légköre gyűjtölenéseket összemarkolja és a hold felületeire veti a rajta keresztülhaladó napsugarakat. Ebben a folyamatban elsősorban a vörös sugarak érvényesültek: innen az elfedett hold rótes színe. 0 óra 7.5 perckor a sötét tányér baloldalán fényes világos folt jelenik majd meg és gyorsan terjed jobbfelé: a fogyatkozás végére jár. Holdunk mindinkább kiszabadul a föld árnyékából. — 1 óra 12 perckor már újra régi fényében és pompájában fog világitani az égen. Természetesen akkor élvezhetjük majd csak a színjátékot, ha derült idő lesz.

x Használt kályhák, olesó tűzhelyek, edények Bészler és Dávid vaskereskedésében, a Kossuth-szobor mellett.

Tarka sorok

Be kell vallanunk, hogy a bemutatkozásnak és a bemutatásnak igen sokféle módzatáról hallottunk már, de olyan különös módon végbemut megismerkedésnek, mint a héten történt, még híret sem hallottuk. A népszerű és kedélyről közismert úrról van szó, aki vadul és lelkesedve vágta a közönséges módjához nem akart folyamodni, ezért lélekszakadva keresett valamilyen ismerőst, aki bemutatná. Találkozott is az uccán egy hölgygel, akitől — rámutatva az előtte siető lányra — megkérdezte, hogy ismeri-e, majd az igenő válasz után felkérte, hogy siessen vele együtt utána és mutassa be. De a hölgy nem akart erre vállalkozni, mivelhogy sürgős dolga volt az ellenkező irányban és máskorra ígerte a bemutatkozást. Az ismerkedéshez ragaszkodó úr azonban nem elégedett meg ezzel, hanem hirtelen előrántott zsebéből egy cédulát és megkérte a hölgyet, hogy irásban mutassa be. Így is történt, a meglepetésből még ellenkezni sem tudó nő seblében ott a Piac és Kossuth ucca sarkán papírra vetette:

»Kedves Iucám, bemutatom neked ... urat.« E annyit teljesen elegendő volt, a férj már ki is ragadta kezéből a cédulát és rohant a lány után. Amikor utolérte, egy kivilágított kirakat fényében orra elé tartotta a cédulát és a lehető legeslegudvariasabban bemutatkozott. A lány a szokatlan esemény következtében egy pillanatra dermedten állt, majd hirtelen ingerülten megszólt: »De kérem, erre semmi szükség nem volt, hiszen mi már ismerjük egymást. Tavaly az egyik bálon maga kért fel először táncolni!« S ezután vérgőszent, ingerülten otthagytá a sóbárványát meredt urat.

SOK új tag érkezett az idén a debreceni színtársulathoz, jókedvű, élénk fiatalok, de vidámságban még mindig régi tag vezet. Pogány Margit az együttes örökké tréfarakész mókamestere, akit nagy meglepetésünkre ismeretlen okból kissé lehangelten találtak a napokban. Résztvétel érdeklődünk, hogy mi történt, mire azt felelte: »Olyan vagyok, mint egy száraz ág...« Nagyon esodálkozó arcot vághattunk, mert rögtön folytatta: »le vagyok törve!...«

MÁR a régi Tóth-cukrászda is mutatós, kellemes volt, de az újjáalakított cukrászda oly elegáns, hangulatos, annyi finom ízlésre vall, hogy méltán látványosság lehetne akár melyik világvárosnak. A színek, a díszítések, a pompásan megoldott világitási effektusok látványosak és elragadóak; ez a cukrászda kellett, ez hiányzott Debrecenben. Nagy és tágas ez az új helyiség, mégis intim és otthonos. Láttuk a szombati sajtó-

Víg színház

Ma 3-5-7-9 órákor,
holnap utoljára 5-7-9 órákor
a legkacagatóbb új
magyar film:

**A hölgy
egy kissé bogaras**
TOLNAY KLÁRI — RÁDAY —
MÁLY GERŐ — GÓTON

bemutatón, hogy milyen nagyszerűen érezte magát a közönség és láttuk, hogy gyönyörködött mindenki ebben a remekmű cukrászdában. Látszik ezen a cukrászdán, hogy tulajdonosa mind felhalmozta benne külföldi tanulmányútjának tapasztalatait és hogy a tervező iparművész, Moskovitz Miklós mennyi művésziességet és gondot fordított ennek a világvárosiasan szép szórakozóhelynek megvalósítására. Persze, az már nem is kétséges, hogy a ragyogó Tóth-cukrászda a debreceni társasági élet számára új lehetőségeket jelent, a finom művű tükrök, mesteri kerámiák és mennyezetbe épített hangszorok alatt gyülekeznek ezentúl a hangulatot és kellemes időtöltést kereső közönség.

MOSTANÁBAN úgynevezett kirrimmes versek dülnek a debreceni újságíró társadalomban. A kirrimeknek az a sajátos tulajdonságuk, hogy mennél borzalmasabbak, annál »jobbak«. Elrettentő például némelyet itt közlünk. Az egyik:

Kinn a réten minden zöld,
az erdőben van egy törpe.

Lelkes egyhangúsággal jelölték dr. Révész Imre püspököt Hajdú megye örökös bizottsági tagjának

Hajdú vármegye törvényhatósági bizottságában Maklár Károly püspök elhunytával megüresedett egy örökös tagsági hely. A vármegye kijelölő bizottsága Lossonczy István főispán elnöklésével szombaton délelőtt ült össze, hogy a közgyűlésnek javaslatot tegyen a megválasztandó új örökös bizottsági tag személyére vonatkozóan. A bizottság egyhangú lelkesedéssel dr. Révész Imrét, a tiszántúli református egyházkerület új püspökét je-

A másik:
Előretört a nagymogul
A zöldre festett ház mogul.

MEGINT kénytelenek vagyunk szerepeltetni régi barátunkat, Szentmihályi Jánost, akiről most eláruljuk azt is, hogy minden bizarrtalal ő lesz az utóbbi évszázadok legnagyobb operettszerzője. Ennek kétségtelen bizonyítéka, hogy már három éve dolgozik egy operettlibrettón, de még mindig csak az első felvonás harmadik jeleneténél tart. Nagyon aprólékos és precíz szerző. Legutóbb egy társaságban előadást tartott készülő és minden bizonyítással hallatlanul érdekes darabjáról. Az előadás kissé hosszúra nyúlt, végetnem-örönek ígérkezett, amikor aztán a társaság egyik tagja, Gulyás Gábor, a költő-hírlapíró eszedesen megjegyezte: »Jánoshám, te fogod megírni az új Három testőrt. Szentmihályi levette szemüvegét, alaposan megnézte Gulyást (mert szemüvegben nem lát) és megkérdezte, hogy miért. Ez volt a felelet: »Mert te igazi nagy Dumas vagy.«

lölte a megüresedett örökös bizottsági tagságra, ezzel is kifejezésre akarván juttatni egyrészt azt az elítélhetetlen kapcsolatot, ami Hajdú vármegyét a tiszántúli református egyházkerülethez fűzi, másfelől a lelkesen egyhangú bizalom által tanujelét adni annak a nagyrabecülésnek és tisztelatlanságnak, amit Hajdú vármegye közönsége dr. Révész Imre püspök magasrendű egyéni értékességével szemben érez.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara akciója a Magyar a magyarért mozgalom sikere érdekében

A debreceni kereskedelmi és iparkamara 1000 pengőt juttatott el a »Magyar a magyarért« mozgalom céljaira. Egyidejűleg körlevélben hívta fel a kerületéhez tartozó összes ipartestületeket és kereskedelmi érdekképviseleteket, hogy tagjaik körében minél nagyobb propagandát fejtsenek

ki a mozgalom sikere érdekében. A magyar iparos és kereskedő hazafias érzülete szép példákban jutott kifejezésre már ezzel a mozgalommal kapcsolatban is és így remélhető, hogy a kamara akciója jelentős eredménnyel fog járni.

Debreceni költők napjai

Kamarás Gyula, a Csokonai-színház fiatal és agilis rendezője a napokban olyan tervet vetett fel, mely minden lrodalom iránt érdeklődő emberben pártolásra fog találni. A fiatal és tehetséges rendező a Kelet Népe matinéjének hatalmas, átütő erejű sikeréből indulva ki, elhatározta, hogy a Csokonai-színház művészeinek bevonásával megrendezi a debreceni költők délelőttiét.

lani vasárnap délelőttönként. A Csokonai-színház fiatal művészei sorra fogják venni a debreceni költőket — egyelőre csak férfiakat — és három-négy vers keretében bemutatják költszetüket. Sorra kerülnek Oláh Gáborról kezdve a fiatal nemzedékig a lírikusok és a debreceni elismert kritikusok pár perces előadásban fogják méltatni költszetüket és tárgyukat. Annak idején majd pontos tájékoztatást fogunk adni a matiné megindulásáról.

Elgázolt a vonat egy szabadságos katonát

Borzalmas vonatgázolás történt szombaton reggel Hajduböszörményben. Szalóki Lajos, 29 éves debreceni katona szabadságra utazott Hajduböszörménybe, ahol a pályaudvaron felesége és gyermeke várták.

natról és csomagjait nem vitte magával. Már 25-30 lépésnyire járt a pályaudvartól a boldog család, amikor Szalókinak eszébe jutott, hogy a csomagokat a vonatban felejtette. Visszafutott értük, de amint a síneken átment, éppen akkor jött Hajdudorog felől az 5624. számú személyvonat, amely a szerencsét-

A vidéki úriközönség kedvence hotelje az ESPLANADE NAGYSZALLODA
Budapest, III. Zsigmond ucca 38/40. — telefonok: 151-735, 151-738, 157-299.
Szemben a világhírű Lukács-fürdővel és Császárfürdővel, a Rózsadomb alján.
Teljes komfort, folyó melegvíz, központi fűtés.
A Nyugati pályaudvartól 1 kiskanász távolságra.
A szálloda teljesen újjáalakítva új vezetés alatt áll.
ELSŐRANGU CAFFÉ RESTAURANT, POLGÁRI ÁRAK.
Olesó szobák pensióval, vagy anélkül.
Hosszabb tartózkodásnál külön engedmények.

len katonát elgázolta. A vonatvezető fékezett, de a szerencsétlenséget elkerülni már nem lehetett. Szalóki Lajos véresen, eszméletlenül maradt fekvé a sínek között. Többen siettek segítségére és nyomban beszállították a debreceni közrendészeti kórházba, ahol megállapították, hogy lábtorést és koponyaalapi törést szenvedett. Allapota életveszélyes.

50 zászlót küld Debrecen a Felvidékre

Kölcsey Sándor dr. polgármester intézkedésére Debrecen város ötven nemzetiszínű zászlót csináltatott és ezt annak idején majd elküldik a felszabadulandó Felvidékre.

Anyakönyvi hírek

SZÜLETÉS: Hegyesi Mihály MÁV raktári munkás Csalogány u. 2., Jü. Gábor, Becskereki Gyula máv altiszt Déli sor 27. leány, Margit.
HÁZASSÁG: Dr Antal Géza ügyvéd Simonffy u. 2/b.—Kontz Erzsébet Perényi u. 1. Vári Imre m. kir. postaszolgá Budapest—Nagy Teréz Oláh Károly u. 35. Jakab Lajos vízvezeték-szerelősegéd Dombinszky u. 2.—Móhácsi Ilona Máv kolónia II. 1. Szabó Bálint gazdálkodó Kádár d. 65.—Szabó Zsófia Nyil u. 119. Jakab Gábor műszerész Poroszló—Horváth Margit Hajnal u. 2. Szabó Sándor cipészsegéd Bethlen u. 51.—Tokaji Erzsébet Atjő u. 16. Erdélyi István asztalossegéd Malvin u. 36.—Tazekas Mária Malvin u. 38. Berecz Ferenc csizmadiaség—Szabó Mária Hadházi u. 27. Borsos Péter ácssegéd Gyöngyvirág u. 21.—Vezendi Julianna Károly Ferenc József út 6. Borsos János kertész Csóka u. 9.—Vékony Erzsébet Szabolcs u. 19. Marton György kőmfvessegéd Kút u. 7.—Csáki Irén Jánosí u. 26. Vida Sándor fuvaros Oláhút 80.—Kerékvártó Mária Béke u. 12.
HALÁLOZÁS: Révész Mihály cipész mester r. kath. 49 éves Eötvös u. 72. Jakab Eszter ref. 2 napos Pesti u. 4. viléz aPozsa János ny. honvéd tőrszörmester r. kath. 48 éves Debrecen. Gréger Róza hth. 17 éves Bözserményi út 35. Bihari Julianna ref. 10 hónapos Áldmso.

Háztartási cikkei, kályhák legolesóbban **Bészler Lajosnál** Piac ucca 17

Mit
Csehszlováciától a csehszlovák lapja, a P. vallomást a csehszlovák politikai hibáira, a húsz év f. csak rész na megf litikát, v külpolititék voln oroszors lehetett
— Csehsz — írja a t teljesen val. Arra rendezke hogy az stratégia lakta ter háromne előbb-utó
Az ország sége nem amely ugy tengeri kij szlovákiát, az ország détavidek rak-Szilé ként Cse
regi oszt nek utóga gazdasági
tő ki:

Szö
tartós fel
G
stemplom melle

A Prager Presse őszinte vallomása: Mit veszített Csehszlovákia a szudétafölddel?

Csehszlovákia bomlási folyamatairól a cseh kormány felhivatalos lapja, a »Prager Presse« őszinte vallomást ír. Visszatekint a benesi cseh politika belső és külpolitikai hibáira, megállapítja, hogyha a húsz év folyamán a kormányok csak részben is folytattak volna megfelelő nemzetiségi politikát, viszont, ha az ország külpolitikai irányát nem tették volna függővé Szovjet-országtól, sok mindent lehetett volna elkerülni és megmenteni.

Csehszlovákia vesztesége így írja a »Prager Presse« — szinte teljesen egyenlő a katasztrófával. Arra títokban régen be rendezkedett már az ország, hogy az eredetileg is csak stratégiailag átesatolt magyar lakta terület és azon mintegy háromnegyedmillió magyart előbb-utóbb visszaadja az anyaországnak.

Az ország tulajdonképpen vesztesége nem a magyar határvidék, amely ugyan dunai úthoz és ezzel tengeri kijáráshoz juttatta Csehszlovákiát,

az ország vesztesége a Szudéta-vidék, amely a régi osztrák-Szilézia és ennek utódaként Csehszlovákia gazdasági

erejének úgyszólván gerince volt.

— Mi is a mi veszteségünk — folytatja a »Prager Presse« — a Szudétafölddel?

— Elsősorban azt kell megállapítanunk, hogy a Szudéták tulajdonképp egy nem túlságosan magas, földrajzilag egybefolyó hegyláncolatnak a neve, amely Szilézia, Morvaország és a történelmi Csehország határain vonul végig. Ennek a hegyvonulatnak a környékén élő német lakosságot nevezték el később szudétanémetségeknek. Ma ez a szudétanémetség a legutóbbi népszámlálás szerint 3,297.000 lélek, amely patkóalakban veszi körül a cseheket és morvakat. A szudétanémetség nyelve pedig délen középbajor, Eger vidékén északbajor, az Elba folyótól a Szudéták hegyéig felsőszász és tovább keletre sziléziai német.

Ez a szudéta-vidék úgyszólván tiszta ipari település, amely száz évvel ezelőtt osztrák uralom alatt keletkezett. A lakosság is tiszta osztrák, Csehország területén önálló törvényhatósággal volt és ma is minden ízében osztrák. A Szudéta-vidékkel kapcsolatos veszteségünk nagyobb városok szerint a következőkben mutatható ki:

2 aknás Rekord kályhák kivételes olcsó árai Debrecen és környékére

80 köbméteres l. kivitelben	60 pengő
100 " l. " "	80 "
150 " l. " "	90 "
200 " l. " "	100 "

Ezen árak csomagolva, Debrecenbe leszállítva, kályhánként 2 csövel, 2 könyökkel, rózsával, alátéttel értendők.

Kérje kályhánkat a helybeli vas-kereskedőknél vagy közvetlenül a gyártót. — Arjegyzék ingyen!

Héber Sándor kályhagyár Budapest, VI. Vilmos császár út 39.
Csak a 2 aknás Rekord kályhának van automatikus pótlevegő csatlakozása
Egyszerű kezelés, gazdaságos fogyasztás.

Reichenberg. Ez a város elővárosaival együtt a legnagyobb szudéta város, egyben a legnagyobb ipari város is. Cseh-Manchesternek nevezték. Lakóinak száma közel százezer. Prágán kívül csak Reichenbergnek volt az osztrák Csehország területén önálló törvényhatósága.

Az úgynevezett híres cseh szövetséggyártásnak központja. Nevezetes arról is, hogy a nagy, világhírű angol szövetséggyártást megelőzően, itt már 1804-ben gőzszövétgyárat állítottak fel.

Gablonz. Ez a város ennek a területnek a leggazdagabbja. Ismeretes róla, hogy

az osztrák uralom idejében anyag- és üvegipara egymagában annyi adót fizetett a bécsi államkasszának, mint egész Dalmácia.

A gablonzi üvegipar súlyos vesztesége a cseh üvegiparnak. **Troppau.** Ez volt az osztrák Szilézia fővárosa. A cseh államélet alatt azonban elvesztette centralisztikus jelentőségét, de gazdaságilag se jelentett többé kiemelkedő értéket.

Franzesbad, Karlsbad, Marienbad, Bilin, Teplitz-Schönan, Gless-hübl. Ezek a régi osztrák-Szilézia világhírű fürdői, amelyek nélkül most a maradék új Csehszlovákiának csak tótföldi fürdői lesznek.

Joachimsthal. Ez a város a világ egyik legjobb rádiumbányavidéke és gyógyhelye, de nevezetes arról is, hogy pénzverdéje volt

és itt verték Amerika részére is az első dollárokat.

Eger. A tizennegyedik századig Bajorországhoz tartozott, de egy bajor fejedelem kétezer ezüstmárkáért eladta annak idején a cseheknek. Bár a német nyelvterület határvidékén levő város, mégis mindig

a cseh ideológia politikai és társadalmi központja volt.

Csak fekvésénél fogva lett most a szudéta mozgalomnak a központja — írja a lap.

Krumau, Znaim, Iglau. Különösen az utóbbi, híres germán jogászváros volt. Mind a három egész különlegesen a hátszázéves osztrák uralom alatt is inkább német város volt, mint osztrák.

Krumannak világhírű papirgyára van. Az egész Közép- és Kelet-Európát ellátó cseh papirgyártás — főként rotációs papirgyártás — központja. Znaim üveggyártásról és konzervgyártásról ismert határváros. Iglau szénvidék.

Végül Aussig, Leitmeritz, Rumburg, Komotau, Brüx és Warnsdorf. Tipikus osztrák-német gyár- városok, közülük különösen Aussig, amelynek közel százezer lakója van, az Elba völgyének

világhírű vegyipari telepe. Ezek a legsúlyosabb veszteségei a szudétaföld elcsatolásával Csehszlovákiának, amely veszteségeket vajjon fogja-e pótolni tudni? De amely veszteségeket könnyen elháríthatott volna az ország, ha a húszéves állam kormányai a mindig programban volt gyár- ipari beljebbtelepítést végrehajtották volna — végzi cikkét a »Prager Presse«.

— Felhívás. A debreceni szociáldemokrata párt felhívja mindazokat, akik a választói névjegyzékből való kihagyásukat a központi választmányhoz megfellebbezték és fellebbezésüket a központi választmány elutasította, hogy ha a választójogosultság megszerzéséhez szükséges okmányokkal rendelkeznek, a Közigazgatási Biróság- hoz felterjesztendő panasz ügyében sürgősen jelentkezzenek a párt hivatalos helyiségében. Piac uca 59. szám. Magántisztviselőknél.

Lengyel Bundák

különleges városi bundák nagy választékban

Lengyel kabát

meleg bélés-
sel, szőrme
gallérral P **37⁸⁰**

meleg bélés-
sel, opossum
gallérral P **77⁹⁰**

nutriette bé-
léssel, opossum
gallérral P **93¹⁰**

Városi kabát

meleg bélés-
sel, opossum
gallérral P **78⁻**

Szőrmes bekecs 37⁸⁰
tartós felsővel, nutriette gallérral P

GRÜNFELD

uriszabóság

Kistemplom mellett.

Az Apollóban

Ma, vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9-kor,
hétfőn d. u. 5, 7, 9-kor utoljára
az egzotikus, érdekes, izgalmas
dzsungelfilm:

„A fehér tigris“
„B u l u“

a maláji őserdők soha nem látott titkai!

Váltsa meg előre jegyét!

Hungária filmszínház

Ma, vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9
órákor hétfőn d. u. 3, 7, 9 órákor

„Nyugat leánya“

JEANETTE MAC DONALD

és NELSON EDDY
főszereplésével.

MINDENKI MEGNEZI !!

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Színházi napló

A múlt vasárnap hírül adtuk, hogy egy országos nevű debreceni költő és író darabja, mint ösbemutató színre fog kerülni ebben az évadban a Csokonai-színházban. Most már továbbmehetünk a közlésben: Oláh Gábor, a kitűnő debreceni író, akinek külön helye van a magyar irodalomban, az érdekes és bizarr darab szerzője. Oláh Gáborral Horváth Árpád igazgató hosszas megbeszéléseket folytatott a mű előadásáról és úgy az illusztráció szerző, mint az igazgató színházaknál szokatlan harmóniában álltak el a dramaturgiai megbeszélések után. Most már csak Mátyai Lajos hazatérését kell megvárni, hogy munkába vehessék Oláh Gábor érdekes darabját, amelynek eredeti, de csupán ideiglenes címe: *Az asszony ingatag*.

Horváth Árpád öt éjszakát adott saját magának a *Vig özvegy* szövegkönyvének Voronoff-műtétére. Teljesen új és érdekes mise-ne se né-t tervez az örökszép Lehár-melódiák szövegű, mert célja a klasszikus és félklasszikus zenéi értékeket a mai kor szellemének megfelelő friss librettó megformálásával tárni a közönség elé. Ha Shakespeare minden emberöltőben a korszellemezhez igazítva játszották és játszzák, — természetesen az örök érték sérelme és az azon való erőszakotól nélkül, — ezeket a hasonlíthatatlanul mulandóbb jelentőségű szövegkönyveket egyenesen parancsoló szükségessé a mai ember számára élvezhetővé és korszerűvé tenni, még operáló késsel is. A *Vig özvegy*-nél is nem Viktor Leon és Leo Stein — annak idején egyébként kitűnő — szövegkönyve a döntő érték, hanem a Lehár muzsika és így csak természetes, hogy egy *Vig özvegy*-felújításnál mindent alá kell rendelni a zenének.

A *Vig özvegy* zenei betanítását Virág Elemér karmester végzi, kinek sok helyen lesz alkalma önálló hangszerelésre is, mert bizonyos átrakások az új szövegkönyv kívánalmait szerint szükségessé válnak. A szereposztás paradés lesz. Glavari Hannát H. Neményi Lili alakítja, akinek a remek szerepben lehetőség nyílik annyiszor megcsodált ének tudását és pompás játékkészségét maradéktalanul érvényre juttatni s bizonyos, hogy kitűnő értékkel gazdagítja azt az előkelő Glavari Hanna-sorozat, amit a Csokonai-színház nagy primadonnái Zilahyné Singhoffer Vilmaól Kolbay Ildikóig reprezentáltak. Danilo, az operettirodalom egyik legnehezebb bonvivánfigurája Márkus Lajosnak ismert kiváló alakítása, Valenciennét a társulat új énekesnöje, Erdődy Éva éneklé, Rosillont valószínűleg a tehetséges Buza Imre, míg a remek komikus szerepeken a társulat kiváló buffogárdája osztokodik.

Teljes joggal adhatja tehát a Csokonai-színház promierberletben a *Vig özvegy*-et, ami előreláthatóan november 4-ikén kerül színre, mert az kétségtelen, hogy az ilyen dolgokban nagyon skrupulózus Horváth Árpád igazgató csak akkor adja promierberletben a klasszikus operetteiklust, ha szcenikailag valami újat nyújt a közönségnek. Ezért ment a *Csárdáskirálynő* is csak A) és B) berletben, bár nagyon sok promierberlő

reklamálta a maga számára is ezt az élvezetes operettelményt.

Két napot töltött Budapesten a Csokonai-színház igazgatója, nagy részt a minisztériumokban, hogy a Csokonai-színház nyolc szolgálatot teljesítő tagja közül legalább a három nélkülözhetetlenek a munkáját valahogy biztosítani tudja a színház számára. Ezek: Mátyai Lajos, a tavalyról már előnyösen ismert hős és jellemzőnéző, akire az idej műsor számos kiemelkedő feladat vár, továbbá Sándor Sándor szcenikus díszletfestő és a világítási gépezetek főmozgatója. Nagy József.

Szombaton délután Debrecenbe érkezett Tihanyi Béla, az Országos Színészegyesület elnöke, akit nemcsak a társulat fogadott ragaszkodó és lelkes szeretettel, hanem nagyon sok ismerőse is, hiszen annak idején Tihanyi Béla, mint bonviván, egyike volt a legnépszerűbb debreceni színészeknek. Tihanyi elnök országos színházlátogató körútján érkezett most el Debrecenbe, ahol másfél napot tölt.

H. Neményi Lili nemcsak, mint primadonna veszi ki részét a színház munkájából, hanem mint direktorné is. Tanul voltunk annak, hogy a multkor ebédutáni fekete idején a társulat egyik fiatal szubrettjének, a rokonszenves Bakó Babának maszkleckét adott és pillanatok alatt nagyon előnyösen hozta ki a megdölgötött maszkkal a csinos színész nő karakterét.

A városházán szombaton délután Horváth Árpád igazgató dr Balogh Sándor tb. főjegyző kulturtanácsnokkal, a színiügyi bizottság tagjaival és valamennyi debreceni középiskola képviselőivel megbeszélést folytatott az idej ifjúsági előadások programjáról.

Két művész eseményszámában röpriz előkészítése folyik a Csokonai-színházban. Az egyik tulajdonképpen inkább promier, hiszen Zilahy Lajos a Nemzeti Színház őszi felújítása alkalmából nyíra átdolgozta az egy évtizeddel ezelőtt nagy sikerrel adott *Hazajáró lélek* című színművét, hogy az inkább bemutatónak számít, mint röpriznek. A Csokonai-színház is ebben az új formájában adja a kiváló magyar szerző darabját. A másik felújítás G. B. Shaw színműve. Az orvos dilemmája lesz, amelynek a röprize a Víg-színházban volt kiemelkedő siker. — A Shaw-darab annál nagyobb érdeklődést kelt, mert a ma színpadának kétségkívül legjelentősebb szerzőjétől már régen nem került színre a Csokonai-színházban sem.

A felújítások mellett természetesen sorozatosan adja a Csokonai-színház az újdonságokat is. Ezen a héten egy zenés és egy prózai promierrel lép a közönség elé. A zenés promier Márkus Alfréd nagysikerű operettje, a *Nem leszek haláttalan*, amelyben a társulat legjobb erői jutnak hálás feladatokhoz, a prózai bemutató pedig A. Ghéri *Hatodik emelet* című poétikus és érzelmes párisi vígjátéka.

Ismét kísért a partnerszerelés veszedelme a Csokonai-színház

Szakszerű modern keretezés

Berger üveg és porcellán kereskedésében

Piac u. 58.

ban. Az igazgató, aki az ilyen relációkat a munkateljesítmény szempontjából a legkárosabbnak tartja, izgalmas direkcionális konferenciát hívott egybe, amelyen Szabó Ernő igazgatóhelyettes főrendező, Kamarás rendező, Győri titkár és a színház sajtóattaséi vettek részt. Ezen az értekezleten meglepően eredeti és frappánsan hatékony ellenszert közölt, ami azonban hétpecétes titok.

Pontozási listát vezet a színház egyik benső barátja a tagok munkakészsége, kötelezettségűsége és igyekezete elbírálására. Az érdekes listán hárman vezetnek fej-fej mellett: Szabó Ernő, Hamvay Lucy és Kamarás Gyula.

Monfalconeből küldött egy zeneszerző és színházi karmester operettet a Csokonai-színház számára. A színház presztízse és hírneve szempontjából kétségtelenül értékes ajánkozást azonban az igazgató tapintatosan elhárította, még az olasz-magyar kitűnő barátság ellenére is.

Viszont semmi áron sem lehet szóra bírni Horváth direktort afelől az angol levél felől, ami az elmúlt hetekben érkezett és amelyre postafordultával egy 40 grammos választ küldött az igazgató. Annyi bizonyos, hogy nagyon érdekes, de roppant titkolt és annak idején a meglepetés erejével ható irodalmi és színházi szenzáció lappang a rejtélyes levélre is.

Heti műsor:

Október 23., vasárnap délután: *Legyen úgy, mint régen volt*, mérsékelt helyárrakkal. Este: *Csárdáskirálynő*.
 Október 24-én, hétfőn: *Nincsenek véletlenek*. A. berlet. 3. sz.
 Október 25-én, kedden: *Nincsenek véletlenek*. B. berlet. 3. sz.
 Október 26-án, szerdán délután: *Legyen úgy, mint régen volt*. (Kizárólag az ifjúságnak. Ifjúsági előadás 3). — Este: *Nem leszek haláttalan*. Promierberlet III.
 Október 27-én, csütörtökön: *Nem leszek haláttalan*. Berlet. 3. sz.
 Október 28-án, pénteken: *Díszelőadás! Magyar a magyarért* akció javára! Ide gyere rózsám. Promierberlet 4.
 Október 29-án, szombaton délután délutáni mérsékelt helyárrakkal: *Legyen úgy, mint régen volt*. — Este: *Ide gyere rózsám*. Berlet. 3. sz.

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI: Csatát nyert

a PRÓZAI EGYÜTTES is, amit a

Nincsenek véletlenek

zsúfolt házi bizonyítanak. Hétfőn és kedden ez a nagysikerű prózai újdonság A. és B. berletben (3. szám) kerül színre.

Ma, 23-án vasárnap délután 3 és fél órakor

mérsékelt helyárrakkal

Legyen úgy, mint régen volt

este a KLASSZIKUS OPERETT-CIKLUS I. nagysikerű darabja, a

Csárdáskirálynő

Szerdán délután ifjúsági előadásban szintén a *Legyen úgy, mint régen volt* operett megy, kizárólag az ifjúság számára. Szerdán este

ismét promier!

SZILAGYI LÁSZLÓ és MÁRKUS ALFRÉD nagysikerű operettjét mutatjuk be, címe:

Nem leszek haláttalan

(Promierberlet III.). Csütörtökön ugyancsak ez a mulatságos zenés újdonság kerül színre berlet. 3. sz.

Pénteken ismét egy grandiózus irredenta operettet nyújt a színház a debreceni közönségnek: Kamjónkay István (akinek álneve mögött a híres szentgyörgyi család egyik tehetséges tagja rejtőzik) nagyoperettjét mutatjuk be, amely a pesti Royal Színházban és a Városi Színházban több mint százszor futott.

IDE GYERE RÓZSÁM.

(Promierberlet IV.). Ennek az előadásnak tiszta jóvedelmét.

Horthy Miklósné: Magyar a magyarért

akciója javára adjunk, hogy a Csokonai-színház is kivégezzék részét a minden magyarok áldozatából. — Aki ezen az estén színházba jön, erre a nemes akcióra áldoz.

Október 29-én szombaton délután délutáni mérsékelt helyárrakkal:

Legyen úgy, mint régen volt!

Ide gyere rózsám

Szombaton este minden valószínűség szerint a következő napokon is:

IDE GYERE RÓZSÁM!

HIRDETMEY. A városi elsőfokú közigazgatási hatóság, mint elsőfokú iparhatóság közli a város közönségével, hogy a m. kir. Belügyminiszter úr által a korcsmai hitelre vonatkozó törvényes rendelkezések végrehajtása tárgyában kiadott 122.400/1932. B. M. számú körrendelete értelmében vendéglőben, korcsmában és más italmérséi helyiségben kiszolgáltott szeszes ital ára iránti követelést a bíróság nem ítélt meg, és az ilyen követelést sem az adósnak, sem jogutódjának követelésébe nem lehet beszámítani, és annak biztosítására költött zálog és szerződéses semmiek. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

szól...
 Faber Károly...
 lakására a...
 Mariska cigár...
 hogy ő tud...
 után Faber...
 halt meg, az...
 szeretett apját...
 és megkérte a...
 hozzá össze...
 A cigányre...
 szellemidézése...
 szoba közepére...
 lakokat, majd...
 tottan várakoz...
 gye a kezét az...
 kára és ne ma...
 nem szól.

Faberné tágy...
 ilt a kis asztal...
 rászoritotta az...
 tás szerint.

— Mindjárt...
 ta rejtelmes ha...
 — Várjunk.

Vártak.

Egyszer csak...
 vülről. Néhé...
 mintha valaki...
 volna az ajtó...
 — Jön a sz...
 gányasszony...
 scit. De nem...
 akkor szörnyű...
 nik.

Faberné elsz...
 tagjában reszke...
 do csoszogást...
 cigányasszony...
 edesapja lépteit...
 tében, csak a...
 tán lassan kiny...
 már belül eső...
 félig ajtult volt...
 tatól, figyelte...
 szellem pedig e...
 nek tartott, kin...
 szedegetni a ho...
 ideig remegve r...

Ó, N...
 Ó, olasz kisa...
 romanikájál M...
 szoknya a lány...
 nyok. Mindig v...
 Hadd ébredjen...
 át a jelen papir...
 daloljon, daloljon

Evekkel ezelő...
 tetes irónvendő...
 éveimet töltöttem...
 épen Középkor...
 vargók szokása...
 fáradság, a vág...
 melegség, ismer...
 telepedés után...
 fűrdőjében, ebbe...
 már túltuntul sol...
 szoltam lányokh...
 számára mosol...
 lyongtam állomá...
 Végre megletszel...
 Gran Sasso D'It...
 ca. Ottmaradtam...
 dóban és estefel...
 sora sétálni.

A meleg hónap...
 elkerüllek Paganio...
 zott voltunk ök...
 gyermekeikkel...
 közti beszélgeté...
 kal — meg én...
 Amint kigyultak...
 harmadfelezer me...
 egész hegyiségek...
 nek havas pomp...
 nyálba.

Elmerülten lép...
 ott meg szép né...
 am a kívánsai...
 az meg kirakat

Cigány-nyelven szólt meg a szellem, de nagyon jószívű volt...

Faber Károlyné bellegelő asszony lakására a tavasszal beállított Kiss Mariska cigányasszony és előadta, hogy ő tud szellemeket idézni. Miután Faberné édesapja nemrégiben halt meg, az asszony kíváncsi volt szeretett apjának túlvilági hogylétére és megkérte a cigányasszonyt, hogy hozza össze az apjával.

A cigányasszony vállalkozott, a szellemidézésre. Leültette Fabernét a szoba közepére, befűgönyözte az ablakokat, majd ráparancsolt az izgatottan várakozó asszonyra, hogy tegye a kezét az elébe helyezett asztalkára és ne merjen moccanni, míg ő nem szól.

Faberné táglalt szemekkel, remegve ült a kis asztal előtt, kezét görcsösen rászorította az asztal lapjára, utasítás szerint.

— Mindjárt jön a szellem — mondta rejtelmes hangon a cigányasszony. — Várjunk.

Vártak.

Egyszer csak léptek kopogtak kívülről. Nehéz csuszánzó lépések, mintha valaki mezítől közeledett volna az ajtó felé.

— Jön a szellem! — sugta a cigányasszony —, már hallani a lépéseit. De nem szabad mozdulni, mert akkor szörnyű szerencsétlenség történik.

Faberné elszoruló szívvel, minden tagjában reszketve halgatta a közeledő csoszogást és halkán odasúgott a cigányasszonynak, hogy megismeri édesapja léteit. Ültek csendben, sőtében, csak a léptek közeledtek, aztán lassan kinyílt az ajtó és a léptek már belül csoszogtak. Az asszony félig ájult volt a félelemtől és az áhítattól, figyelte a szellem mozgását. A szellem pedig egyenesen a szekrénynek tartott, kinyitotta és kezdte kifelé szedegetni a holmikat. Az asszony egy ideig remegve nézte a szellem hajla-

dozó körvonalait, aztán nem állta tovább és odaszólt:

— Édesapám! Drága édesapám! Mit csinál kend? En vagyok itt, a Piroška...

A szellem azonban nem felelt, csak tovább motyogott a szekrényben, mire Faberné most már hangosabban szólt oda:

— Édesapám, hát nem ismer meg? Jól megy a dolga a másvilágon?

A szellem erre Faberné nagy meglepetésére cigányos tájszólásban válaszolt:

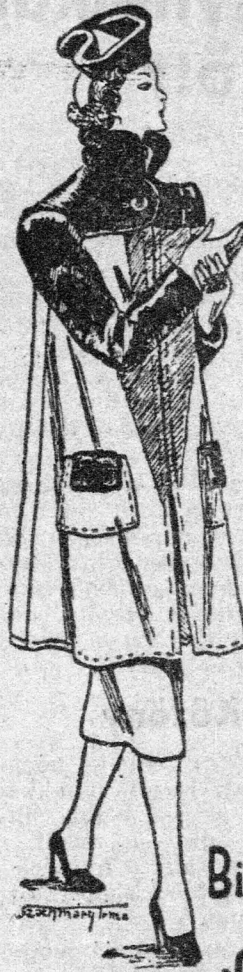
— Hággyd csak jányom. Visek mágnánál egy kis ruhácskát, mert bizony nagy hideg van a másvilágon.

Faberné erre nagyot sikoltott. Most jött rá hirtelen, hogy nem az édesapja szelleme csoszog a szekrény előtt. Felugrott, szétrántotta a függönyöket, segítség után kiáltott, mire Kiss Mariska és a megidézett szellem gyorsan kerekelt oldott, otthagya a már kiszedett holmikat is.

Es a szellemes cigány pár a járásbírósa elé került. Sírta, jajgatta, hogy ők ártatlanul kerültek ide, ők nem vittek el semmit Fabernétől, ők jó szívűeknek áldoztak. Mert ők meg akarták vigasztalni szegény asszonyt, akiről tudták, hogy nagyon bánkódik az elhalt apja után.

Faberné ki is jelentette, hogy nem kívánja a cigány pár megbüntetését, mert hiszen nem származott kára a szellemidézésből, nem vittek azok el semmit. Csak akartak. De lehet, hogy nem is akartak, mert a cigány nép nagyon jószívű és biztosan meg akarták őt vigasztalni. Kiss Mariska azóta többször is megfordult a házában és tisztességes cigányasszonynak mutatkozott.

A bíróság megszüntette az eljárást a cigány pár ellen, akik hálálkódva fogadták meg, hogy ebben az életben soha többet nem avatkoznak be a túlvilági dolgokba.

Izlésben
Minőségben
a legjobbat
nyújtjuk

Rózsá

női divatház k.f.t.

DEBRECEN

Bika szállóval szemben
szolid szabott árak

A nagy szalag és csipkedivat — áruhiányt okoz

A női öltözködés igen erős mértékben francia irányba tolódott el. Rendkívül sok dísz alkalmaz az új divat. Különösen a szalagdíszek dominálnak különböző selyemanyagokból, elsősorban moaréből. E cikkekben — a hirtelen divatfordulat következtében — nagy áruhiány mutatkozik. A belföldi gyárak nem tudják teljesen kielégíteni a szükségletet és ezért most sür-

gős importra van szükség. A szalagokkal párhuzamosan erős cikkek a csipkék és tüllök is. Az árnívó változatlanul szilárd.

— Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek, elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gram természetes »Ferenc József« keserűvíz használata következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Kérdezze meg orvosát.

Ó, MONICA!

Ó, olasz kisvárosok fénye, jókedve, romantikája! Meleg illatok, égőszíni szoknya a lányokon és oszlopos tornyok. Mindig visszavágyom közeledek! Hadd ébredjen hát fel az emlék, üsse át a jelen papírvékony valóságát és daloljon, daloljon...

Évekkel ezelőtt történt. Lelkiismeretes frónövendék módjára vándoréveimet töltöttem széles Európában és épen Középkorban ért utól a csavargók szokásos betegsége: a vándorfáradtság, a vágy pillanatnyi otthon, melegség, ismerősök és valamiféle letelepedés után. Az idegenség frissítő fürdőjében, ebben a jéghideg vízben már túlotúl sokáig füröttem, régóta szóltam lányokhoz, régen ért asszony számára mosolya, kedvtelenül bolyongtam állomásokon és vonatokon. Végre megtetszett egy kisváros a Gran Sasso D'Italia tövében: Paganica. Ottmaradtam. Megszálltam a fogadóban és estefelé kimentem a Corsora sétálni.

A meleg hónapokban az idegenek elkerülik Paganicát, így magunk között voltunk ők és én. A városbeliek, gyermekeikkel, lányokkal, egymás között beszélgetéseikkel és szokásaikkal — meg én, az egyetlen idegen. Amint kigyultak az esti lámpák, a harmadfélezer méteres csúcsoknak, az egész hegységnek, Itália Nagy Kövének havas pompája beleszédült a homályba.

Elmerültem lépegettem. Nem állított meg szép női láb, nem viszonztam a kíváncsi tekinteteket, nem álltam meg kirakatok és csoportosulá-

sok előtt. Nem volt túlgazdag város Paganica. Összesen három valamirevaló uccája volt. De hegyipatakok rohantak a mélység felé a házak és uccák alatt, a partaik pedig tele voltak fával. Lombhullató fákkal, gesztenyékkel, hársakkal, északi hazám jövevényeivel. Hatszáz méter magasban feküdt a város. A parti fákat néztem hát a patak hídjáról, kicsit sárgult leveleiket és a szárguló vizet.

Egy fiatal lány jelent meg a hátam mögött és befordult a meredek parton. Nem néztünk egymásra. Fellépett a szögesdróttal ellátott kőfalra és mint aki megszokta a hasonló közlekedést, átlépett a kerítésen. Nyilván meg akarja rövidíteni a hazavezető utat, gondoltam közömbösen, de a következő pillanatban tágra nyitottam a szememet.

A lány megbillent, elvesztette egyensúlyát és hanyatesett a fal tetején. A drót szegely beleakadtak szoknyájába, nem engedték leszállani. Kosarát elejtette: a patak elvitte mindenestül. Nem sikoltott, csak kérően nézett rám, aki elámulva bámultam két fehér lábát, amik a szoknyájából kibontakozva, kedves kétségbeeséssel vakítóan kalimpáltak a meredek part felett.

Végre felocsudtam és kiszabadítottam szorult helyzetéből, bár ezzel összetéptem a saját ruhámat. Az övé sem nézett ki jobban, mikor libegve megállt, még mindig a karomra támaszkodva. Kedves idegennek szólított meg és megköszönte szívességemet. Aztán együtt mentünk kosarat venni és újonnan bevásárolni.

Monicának hívták. A kezei, mintha külön életük lenne, oly elevenen mo-

zognak. Forró illat csapott az arcába minden férfinak, aki a szemébe nézett. Izmos, formás kis teste volt Monicának.

Egyáltalában nem vette rossz néven, hogy néztem. Mielőtt elbúcsúztunk volna, gyöngéden betapasztottam kezimmel a száját, ezzel jelezve, hogy maradjon csendben és engedje néznie oly sokáig, míg a szemem egészen magába izzsa képét. Megértette és tetszett neki.

— ArrivederLa — sugta.
— Quando, Monica? — kérdeztem.
— O, ieri no... ma domani — és eltűnt.

Haza siettem és kiültem az erkélyre pipázni. Vörösbort ittam a vacsorához, jó, illatosított sziciliait. Lenn az ivóban egy részeg, szabadságonlévő matróz harmonikázott. A dal úgy erősödött-halkult hangszerén, mint mikor a tűz lobog. Igen, a szenvedély égett kezében és részegen, édesen meghajlítva minden egyes hangot dünyögött hozzá. Igen, a szenvedély lopakodott be szobámba is ezen az éjjelen. Nemcsak új várost találtam, hanem újra megtaláltam a szerelmet is.

Másnap újra láttam Monicát. Halványkék ruha volt rajta. Messze kísértáltak a városból és mire visszaértünk, akkorra már szentjánosbogarak csillagzottak az ároksparton. Elég volt néha szólani egyet-egyed, egy furcsa mozdulatot tenni, kigunyolni a legélésző kecskét, utánozni a felkelő napot és határtalanul vidámak voltunk. Monicát új oldalról ismertem meg minden percben. Virágot szedett,

ártatlanul felemelt szoknyájába rakta őket és beszélt hozzájuk. Aztán felállt és nekem, aki a számban tartottam egy kék virágot, arcomba öntötte az egészet. Csodálkozva néztem rá. Elfutott. Szoknyája úgy libbent előtem a délután aranyában, mint a kaland zászlója. De mire utólrém, már jóviseletű ember voltam megint. Csak karanfogtam Monicát és úgy mentünk haza.

Napok teltek. A pénzem elfogyott, a szállodára sem volt már egy soldóm sem. El kellett volna pályáznom a vándorok irratlan útiszabályzata szerint. De a szerelem égetett. És elrontottam a dolgomat végképen: megváltottam Monicának, amit már ügyis tudott.

— Szerettek, Monica, de el kell mennem innen. Drága lány vagy, de nincsen pénzem. A csillagokat is kifényesíteném érte, de egyszerű vándor vagyok csak, semmit sem tehetek érte.

Igy vallottam a Madonna delle Grazia tetejére, ezer méter magasban, hátam mögött a félelmetes Gran Sassoval. Egyedül voltam Manicával, teljesen egyedül. Bármint csinálhattam volna vele. Még meg is csókolhattam volna. Igaz, sor került, erre is pár perc múlva, de az már búcsúcsók volt. Testvéri izű és fájdalmas.

Nem volt elég azonban a magam bánata, Monicától ekkor megkaptam azt a sebet, amely életemben legjobban fájt.

— Szóval elmegy? — először tegezett — itthagysz? Kár. Megkaphattál volna. Szerettek. Most már tudom,

Földnélküli és ágynélküli Jánosok között

Az ember általában éjszaka az ágyban szokott aludni. Általában, mondom, mert vannak megrögzött nappalialvók; vidám urak, akikre csak hajnal felé jön rá az álomság és vannak, aki mesterségükkel fogva nem fekdühetnek le a nappal. De most nem ezekről lesz szó.

Hanem az ágynélküliekről. Ott látjuk őket kertekben, tereken, a padokon, mellékecek kapualjaiban. Csendesek, szürkék és szótlanok és aludni próbálnak. Nem azért, mintha álmosak lennének; csak azért alusznak, hogy ne legyenek ébren.

Ebédre: káromkodás...

A kisállomás előtti vásártéren, mint halombahányt rongyosomók fekszenek az ágynélküliek. Az egyik szétterpesztett lábbal egy másik deszkán fekszik. A feje lefelé a földre, két karja, mintha segítséget kérne az églől, kitérve.

Mozdulatlanul fekszik, csak a nyitott száján bugyborékok kifelé a jóízű hortyogás. A kalapja félméterre elgurult és hosszú, nyíratlan haja elkeveredik a piszkok.

Déli tizenkét óra. Ebédelni kellene. Érthető tehát, hogy rettentően dühös, amikor megérkezik a felesége, egy keshedt, meztlábás és üresszatyru asszony és felkölti. Először nézi a szatyrot, reménykedő várakozással, aztán, amikor látja, hogy nincs egy falat sem, rámondja az asszonyra.

Az asszony letelepszik mellé a deszkarakásra, lába elé teszi szatyráját és hallgat. A férfit felingerli ez a hallgatás és hirtelen belerug a szatyorba. Aztán a fogát viciorítja dühében és szidja az asszonyt, átkozva, majd behajol az arcába és szembekepi.

hogy csak az együgyűség tetszett. Meg a hidegség volt érdekes, mert nem érttem. Ó, mennyit forgódtam miattad az ágyban, mennyit sírtam, hogy valami nagy titkod van, miért nem szabad magadhoz kötni. Hiszen már az első pillanatban szerettelek, amikor még nem is láttál, amikor még nem buktam el a falon. Olyan kedves voltál nekem, ahogy ott álltál, magános idegen.

— Monika! Ne kínozz! Hát akarod? ellúdsz viselni így, minden nélkül, csak magamért? Mert akkor...

— Most már késő, kedves észak barátom. Nem való vagyok én neked. Mert én ha szeretek, akkor csakugyan szeretek. Te pedig... Ó! — és elsírta magát.

Vigasztalagattam, de meg voltam sebezve én is. Sajnáltam Monicát, de magamnak is szólt a szánalom. A vándor legdrágább kincsét, hajlőrejét törte össze bennem ez a lány: az önéreztet. Próbáltam megmagyarázni neki, hogy én komolyan és halálisan szeretem és ezért helyette is gondolkodom kell.

— Szereltem közben? — vágott közbe gúnyosan. Sajnálak idegen, mert nem ismered még a vágyát sem a boldogságnak. Arról beszélj, hogy szegény vagy. Nézz ide — és kitérte édes karjait a vidék felett.

Az utak hálózatában rohanó patakok medrei között terültek el lágyan, szelfújta lombjaikkal az Abruzzók. El lehetett látni messze vidéket a völgyek és peremvonalak fonadékán át, beláthatatlan messzeségben, egészen Campaniáig.

— Szeg — dadogtam — és ismer-

— Nesze, te piszkos!

Az asszony még most sem szíri. Kézdje végével letörli a köpést, magához húzza az elrugott szatyort, összehúzódik ott az embernél mellett és halgat.

A férfit elkapja a veszett harag és könyökével lesepri a deszkáról az asszonyt. Vércs a szemé és a fogga haggosan vesseg a fűhős vicssorgától. Az asszony a haragszik így, vagy a nyomorúságra, az úres szatyorra?

Az asszony átül a deszkarakás másik végére és most már megereged a nyelve. Kipótolja az előbbi hallgatást és olyan álogzhatagot ereszt meg, hogy az embernek belebetegszik a füle a hallgatásba. És a férj minden kívánságra felel a deszka másik végéről.

Közöny

Közöttük egy másik házaspár ül, maguk alá húzott lábakkal. — A férfi pár perce előbb ugyanúgy aludt, mint a másik, de ő szerencsésebb volt: a felesége hozott ebédet. Azt eszik most közösen és jóétvágyval.

Nagyokat nyelnek és tempósan, szinte kéjjel szeletelik fel a félkiló kenyeret. Hümmögve esznek és észre sem veszik, hogy a deszkájuk két szélén két ember acsarkodik egymásra és a keserves életre. Nem veszik tudomásul a másik kettő éhségét és szerencsétlenségét, csak esznek nyugodtan, esámesogva, közönyösen.

A napimádó

Egy sárgahajú öregembert felriaszt a villamoscsengő. Unott, lassú mozdulatokkal, nyögve támasztja fel magát a könyökével és kirázza a piszoktól megsárgult, hajából a homokot.

len. Olyan, mint te vagy, Monica.

— Dehogyan vagyok én rejtelmes, — felelte — Olyan vagyok, mint minden lány Piemontól Calabriáig. Csak te még soha nem szerettél és attól félek, nem is fogsz tudni. Látod ezt a hártatlan vidék? Ha akarod, tiéd. Dolgozhatsz rajta és veredkedhetsz rajta. Jobb sorsot magadnak és az asszonyodnak csillogó holmit. De előbb szerettél volna engem. Így azonban, hogy bizzam rád magamat? — és megint sírva fakadt. Most már vizsgáltnál sem hagyta magát.

— Menj — mondta — utad vár. Magadban boldog leszel, én csak baj és veszekedés lennék melletted. Menj, míg meg nem bánom és veled nem tartok. Ó, miért hagytad meghalni ezt a szerelmet?

Egy pillanatra felesillant bennem a remény: hátha velem jönne, de aztán a szívembe nyílt szenvedélynek tüze, belémsütötte bélyegét és azonnal megérttem: ekkora heveséget sohasem tudnék viszonyozni. Futottam hát és menekültem egle. Déli lány — mondtam magamnak — úgysem lenne sohasem egészen a tiéd. Nincs elég tűz benned, hogy meg tudnád tartani. Északi ember vagy, itt fázna tőled a nők. A szemedből árad hazád felhőinek hüvössége.

Üzöten és kifosztott szívvel vágtam neki az aquilai országútnak. Felettem tüzelt az izzó nap, mégis kivert a hideg. Körülöttem édes bujaságban lihegett az olasz hegyi táj, mégis elhomályosodott a szívem. Viszanéztem és láttam egy alakot a csúcson. Monica volt. Még mindig sírt.

Gesztelyi-Nagy Zoltán.

Megállok előtte, mire felnéz, megőrül.

— Valami munka? Rázom a fejem. Csak sétálok — mondom — és figyelmeztetni akarom, hogy a föld hideg és fel fog fázni. — Nézz rám, mint egy hülyére. Hideg a föld és fel fog fázni, jó vicc. Azt mondja, hogy inkább adjak egy cigarettát.

— Nincs — mondom — nem dohányzom. — mira félrehúzza a száját és kiköp a lábam elé. Nem hiszi.

Nem mozdulok előre, de most már nem törődik velem: visszafekszik a földre, feje alá teszi a karját és lehunyja a szemét. Aztán, még egyszer felnéz:

— Adjon már egy leventét!

Adni akarok neki négy fillért, két leventévalót. Nyujtom, de nem mozdul, lehunyt szemmel fekszik. De mégis figyelhetett az öregúr, mert azt mondja váratlanul és megvetően:

— Tegye a zsebembe és ne fogja el a napot.

A kincs

Egy esontos hosszúlábú napszamos a sinek mellé heveredett le. Egy negyedkilós zacskóból éppen most fejezte be az ebédet, lefekvéshez készülődik. A zacskót azonban előbb gondosan összehajtogatja és zsebrerakja.

Micsoda nincstelen flótás, menyire nem lehet semmi, ha azt a vacak, atázott zacskót így elraktározza! Milyen más az értékelmélük ezeknek az ágynélkülieknek: érték a zsíros újságpapír, a szemétkiragadott lyukas csöbör, félig elszitt cigarettacsontok, kocsiról lehullott darabka fa is. Érték: kicsikék és szánalmasak, embertelenül és gyalázatosan értékek.

Aki igazán elaludt

Arrébb egy favágó alszik békésen. Mellette őrtáll a szerszáma, feje alatt a tarisznya a párna. — Nagy, lekonyult vörös bajusza van, magyarosan kipedert vége begyűrődött a szájába.

Fényes nyilaskereszt világít a mellén.

Valahogy ismerős az arca. Figyelgetem, megnézegetem, aztán eszembe jut, honnan ismerős ez a kipedert vörösbajusz. Sándor bácsi. Kocsis volt nálunk sok évvel ezelőtt, csendes, nyugodt, becsületes magyar.

Aztán, hogy elkerült tőlünk, sokáig nem láttam. Egyszer aztán találkoztunk egy szocialista gyűlésen. Sándor bácsi politikáit kezdeti, mert nem volt kenyere.

Aztán ott láttam viszont a kasszakeresztesek gyűlésén. Fejszével jött, amit csak nehezen engedett ki a kezéből, de végül a rendezőség intézkedésére elhelyezte a ruhatárban. Ott áll az első sorban a kisodort bajusszal és együtt visorgott Bösörmény vezérrel.

Most nyilas lett Sándor bácsi, szegény. Hagynom, hadd aludjék, majd felébred egyszer.

Kütelki szerelem

Nyugtalan álmitk van az ágynélkülieknek. Egy fiatal napszamos hosszú foltköpenyébe burkolózza alszik a vánház tövében. — Nyögdéssel, forgolódik, bántja valami, mert egyszerre csak felül. Ásit egy-kettőt, visszadül, szemé behúzza a sapkáját, aztán feladja a küzdelmet: nem tud elaludni.

Nekitámasztja hátát a falnak és cigarettát sodor. Még nincs kézen a cigarettá, amikor már mellette ül egy fejkendő rénarca lány. Facér eseléd lehet, kóbor, beteg kutya. Letlepszik a fiú

mellé és egy szippantást kér a cigarettából.

A fiatal napszamos szó nélkül sodor még egy cigarettát és megveregeti a lány hátát. Az meg csak türi, talán örül is a legény tenyerének. De a napszamos most elfordul a lánytól és vakarózni kezd. Ut ujjal, keményen és kitaróan, szinte felmarja a bőret. Aztán széthajtja az inget és kutatni kezd. A lány kíváncsian várja az eredményt.

FÜLÖP LÁSZLÓ

Mi érdekes a politikán kívül?

Az Egyesült Államok kormánya 1939 elején újabb népszámlálásra készül, amelynek vizsgálatai alighanem egy teljes évig tartott. Eddig nem kevesebb, mint kétszáz ezer tisztviselőt állítottak be a roppant feladat végrehajtására. A legutóbbi népszámlálási adatok szerint az Egyesült Államoknak 1925-ben 122 millió lakosa volt. Azóta legalább nyolcmillió főnyi népességi szaporulatát számolnak.

Hetvenedik születés napján nyugatombra vonul G. R. Balleine londoni lelkész, aki lelkipásztori működése alatt több, mint tízezer párt esketett meg. Az újságírók megkérték, nyilatkozzék tapasztalatairól. Elmondta, hogy a megasszonyokat három fő típusra osztja tapasztalatai alapján. Az elsőbe azok tartoznak, akik egészen hétköznapi dolgoknak látják a házasságot, az esküvőn úgy viselkednek, mintha mindennap házasságot kötnének. A második típus arra törekszik, hogy minél látványosabb ceremóniává tegye az esküvőt. Végül a harmadik komolyan és bátran néz szembe a jövővel, a gazdasági és egyéb nehézségekkel. — Hogy a végéig elmaradása következtében nem lehetett megtartani az esküvőt, az elég gyakori dolog, — mondta még az öreg lelkész — de sohasem tapasztaltam, hogy a megasszony elmaradt volna az esküvőről.

Lamothe Dániel drummondvillei (Quebec) 69 éves szövőgyári munkás és felesége aranylakodalmán és aranyszülők 28 éves és 7 fogadott gyermeke ült le az ünnepi lakomához. Lamothené tizenhárom éves korában ment férjhez; 22 fiúnak és hat lánynak adott életet, akikhez még hét fiút fogadott örökbe.

A délafrikai bloemfontaini csillagvizsgáló tudósai az új 60 hüvelykes óriási távcsővel eddig ismeretlen csillagcsoportot fedeztek fel, amelybe körülbelül 5000 csillag tartozik és távolsága a Földtől 300.000 fényév, azaz 18.000.000 millió év mérföld.

Amerikában, a Nebraska állambeli Omahában működik a világ legfurcsább klubja. 373 tagja van, mind nő. A legtöbb nagyon esinos, akad köztük néhány feltűnően szép is — de egyiknek sem teljesen ép mindkét szeme. Sokan felszemüek s a többinek is kisebb-nagyobb szemhibája van. A klubot Nefertiti klubnak nevezik. Nefertiti egyiptomi királynőről, akinek szobra az egyiptomi művészet leghíresebb fennmaradt alkotásai közé tartozik. Nefertiti korának egyik legszebb asszonya volt, de felszemére vak és ez szobrán is tisztán látható. Ennek ellenére olyan vonzó tudott lenni, hogy a történelmi feljegyzések szerint minden férfi, aki meglátta rögtön szerelmes lett belé. A Nefertiti-klubot nemrég alapította egy gazdag nebraskai üzletember harmincéves felesége. A klub célja, hogy tagjainak visszaadja az ő-bizalmukat, folyton Nefertiti királyné példáját tárva eléjük.

SUPEL

Nem vagyunk hite

hír

A Tiszántúli Füglitkai napilap, és kiadóhivatala 49. sz. Telefe

Előfizetési ár: félévre 14.40, egy óra 2.40, ennek a kétszeres ára hétköznapi 20 fillér.

ÜGYELETES RAK. E héten a szertárak tartantot: »Kossuth», gondviselése, Pecs uca sarok. »Csoca 43. »Árpád kert, Jánossy uo

Figyelen Csák

varosi plébánia-11.15: Evangélik Deák-téri templ-12.20: Pontos idő vizállásjelentés, 12.30: Operaházi Fridl Frigyes. Közben kb. 13.05: 14: Hanglemezek. 15: »Ezüstkalász» vetítés az ayaad asági tanfolya Beszél Budinsz felvétel. — A niszterium rádió 15.45: Bak László Ferenc hegedű. László. 16.30: Arany Ján mondja Simonf velődési előad 17: A rádió szalo 17.35: »A külföld Irtá P. Ábrahám 18: Szánthó Gyula énekel, kíséri P zenekara. 19: Hírek. 19.10: Hírek szlovén. 19.25: A »Mária gyalogzereid zen gedy Sándor. Közben 20: Sport 20.20: A kanadai seny ismertetés 20.30: A kanadai senyének közve Kanadából. Ve 21.05: Hírek. 21.30: Közvetítés Magyar Imre muszikkál. 21.55: Időjárásjel 22: Hanglemezek. Közben 22.30: I nyelven. 23: Hírek angol 23.10: Szalonötő

A3 D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6

D5 C6

A6 B6 A5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

OKTÓBER 24.
BUDAPEST L. 644. Torna kh. 7.30: Érted, költészet 10: Hírek. 10.20: »Biedermeier-kort»
12.35: Hírek. 12.50: Rostahy Ármé es rakisérlet. 13.20: Pontos időjelentés. 13.30: Kiss Lajos és cs muzsika.
Szövetg bék
Lankedg
Cserhály Ágost előad 16.45: Pontos időjelentés, hírek. 17: »Tokaji szüret» Ágost call állami borpiacesse Dövényi Nagy Lajos. 17.45: »A szakszervezet rászti Emil előadása (kell. 18.45: Récz Elek előadása

SUPER MÁRKÁS CIPŐK egyed-árúsítása MANDEL LIPÓTR.T.

Nem vagyunk hitelszervezeti tag. Kezelési költség nincs. Készítetési engedmény 5 százalék. Friss bel és külföldi hó és sárcpó!!!

Trápez
Cary h.
cipő
Piac u. 28

Hírek

A Tiszántúli Független Ujság politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32—12.
Előfizetési ár: Egész évre 28.80, félévre 14.40, negyedévre 7.20, egy óra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK. E héten a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: »Kossuth, Piac u. 26. »Isteni gondviselés, Petőfi tér és Teleki uca sarok. »Csokonai, Mester uca 43. »Árpád fejedelem, Csapó kert, Jánossy uca 44.

Rádióműsor

OKTÓBER 23.
BUDAPEST I. 8.40: Hírek.
9: Magyar szertartású görög katolikus szentmise a Főutcai Szent Flórián templomból. Aranyszájú Szent János.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a Bel-

Figyelem! Csáky Imre

varosi plébánia-templomból.
11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Ke-
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Operaházi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
Közben kb. 13.05: Hírek.
14: Hanglemezek.
15: „Ezüstkalászos gazdaavatás.” Közvetítés az agyagosszergényi téli gazdasági tanfolyam záróvizsgájáról. Beszél Budinszky Sándor. (Lemzfelvétel. — A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.45: Bak László zongorázik, Albert Ferenc hegedül, zongorán kíséri Bak László.
16.30: Arany János: „Első lopás.” Elmondja Simonffy Margit. (Közművelődési előadássorozat.)
17: A rádió szalonzenekara.
17.35: „A külföld humora.” (Páris.) Irtá P. Ábrahám Ernő. (Felolvasás.)
18: Szánthó Gyula magyar nótákat énekel, kíséri Pertis Pali és cigányzenekara.
19: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: A „Mária Terézia” 1. honvéd gyalogzred zenekara. Vezényel Fiedy Sándor.
Közben 20: Sporteredmények.
20.20: A kanadai rádióvilághangverseny ismertetése.
20.30: A kanadai rádióvilághangversenyének közvetítése. „Zenei képek Kanadából.” Vezényel Percy Faith.
21.05: Hírek.
21.30: Közvetítés a Hungária-szállóból. Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál.
21.55: Időjárásjelentés.
22: Hanglemezek.
Közben 22.30: Hírek német és olasz nyelven.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Szalonötő.

Halk szerenád

A kezed add, hogy százezer drága titkos és forró áramköröid belevágjanak ujjaim húsába.

Az ajkad add, hogy szíved vad verését forró szájamhoz átvezelve ráigazítsam szívem lüktetését.

Pillantásod, hogy ős hullámaid csodás tükrébe belenéznek és kitaláljam rejtett vágyaid.

Fürtjeid, hogy kábult cimpámon át Szertekeringve creimben véremmé igyam hajad illatát.

GARDOS MIKLÓS.

OKTÓBER 24.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Biedermeier-kori őszi hangulatok.” (Felolvasás.)
10.45: „A legrégebb Hanza-város.” Irtá Gráf Ernő. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz.
Utána: Időjárásjelentés.
12.05: Pap Zoltánné Kovács Edit zongorázik.
12.35: Hírek.
12.50: Rostaházy Annie énekel zongorakísérettel.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál.

Szövet és béléssáru kereskedését

14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerek.
16.15: A rádió diáklélorája. „Hogyan érvényesül a diák az iskolában.” — Cserhalmy Ágost előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Tokaji szüret.” Közvetítés a tarczali állami borpincészetből. Beszél Dövényi Nagy Lajos.
17.45: „A szépszendős Bizet.” Haragzti Emil előadása (hanglemezekkel).
18.45: Rác Elek cimbalmozik.
19: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: Beszkárt-zenekar. — Vezényel
20: „Dalol a kalapács.” Színmű három részben. Irtá zalai Szalay László.
Utána kb. **21.20:** Hírek, időjárásjelentés.
21.45: Közvetítés a Szeiffert-kávéház-ból. Csorba Gyula és cigányzenekara
22.30: Hírek német és olasz nyelven.
22.40: Erényi Gusztáv németnyelvű előadása: „Hafenstadt Budapest”. (Budapest kikötőváros.) (Felolvasás.)
23: Angol és francia hírek.
23.10: Hanglemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 17.15: „Karlowszky Bertalan művészete.” Pipics Zoltán előadása.
18.45: Hanglemezek.
19.30: Német nyelvoktatás.
20: Hírek.
20.25: Beszkárt-zenekar.

— Ünnepre előkészítő áhitatsorozatot tart ma, vasárnaptól kezdve a kistemplomi egyházzs ez egész héten át, délután 5 órakor a Kistemplomban és este 8 órakor a KIE nagytermében (Piac uca 36., emelet). E sorozot tartama alatt minden igehirdetés az urvacsora értelmezésével foglalkozik. A kistemplomi egyházzs a reformáció ünnepe előtti hetet tehát úgy akarja kiemelni a többi közül, hogy a régi reformátorok egyik legkedvesebb témáját, az úgynevezett hiszta urvacsora-tant eleveníti fel a hívek előtt. E hét egyúttal bűnbánati hét is, amennyiben a következő vasárnapon, 30-án urvacsoraosztás lesz. A kistemplomi délutáni és a KIE-ben tartandó esti áhitatokra minden reformátust szeretettel hívnak.

— Az Egyetemet és Főiskolát Végzett Nők Debreceni Csoportja október 25-én délután egygyed 7 órakor közgyűlést tart. Piac u. 26. I. em. (o)

megnyitotta Kossuth u. 6. alatt

— Doktorraavatás. Az egyetemi aulában szombaton a következőket avatták doktorrá: Pethő János bölcsész, Sinka Lajos bölcsész, Asztalos László jogi- és Kaza József orvosdoktorokat.

— A debreceni Nemzetes Asszonyok Társasága is kiveszi részét a Vöröskereszt-Egylet kórháza számára történő gyűjtési akcióból. A nemzetes asszonyok a Svelits Szövetség tagjaival karöltve szombaton kezdik meg a gyűjtést a V. számú körzetben. A gyűjtőkönnyveszkén rajta van a rendőrség, a Vöröskereszt-Egylet és a Nemzetes Asszonyok Társasága, illetőleg a Svelits Szövetség helyegzője. A két egyesület elnöksége felkéri Debrecen város közönségét, hogy a nagy fáradsággal járó gyűjtést végző ur-asszonyokat fogadják megértő szeretettel és csekély pénzbeli adományaikkal járuljanak a kórházalaphoz.

— A rádió feltalálása óta még soha úgy be nem bizonyosodott a rádió fontossága, mint az utóbbi napokban. A rádió nem luxuseikk többé, hanem a mindennapi élet elengedhetetlen követelményévé vált, amely — mint például az újság — senki lakásából sem hiányozhatik. Természetesen fontos szerepet játszik a rádió minősége is és a vásárlásnál a bizalom dönti el, hogy milyen márkát vegyünk. A Philips rádió — világmárka s így egyesíti magában mindazokat a diadalmas újításokat, amelyeket egy világegnek nyújtania kell — a magyar munka elsőrangú minőségével.

— A kistemplomi különkehely akcióra az elmúlt napokban a következők adakoztak: Fehértői Dániel és neje 2 db., Kocz Aurélné, özv. Bözörményi Pálné, N. N., dr. Oláh Miklós, dr. Oláh Miklósné, dr. Rác Lajosné 1—1 darab kehely. A gyűjtést intéző Révész téri lelkesi hivatal ezúton is hálás köszönetet mond a nemesszív adakozóknak; egyúttal pedig bejelenti, hogy a kiskehely-készlethez tartozó öt darab nagy tálcát elkészíttetésére is megindította a gyűjtést, amely célra bármely összeget elfogad és hirlapilag nyugtáz.

Benedek Ilona (Zizi)

szalon
kalap- és sapka-különlegességei minden igényt kielégítenek.
Rendkívül szolid árak.
Piac u. 67. Megyeházzal szemben

— Házasság. Dr. Fábrián Tibor síófoki főrabbi és Gerhardt Ibolya e mai napon házasságot kötnek. Meghívó helyett.

— SALAK az Arany Bikából ingyen elszállítható.

— Az Olasz Kultúrintézet Igazgatósa közli a m. t. tagjaival, hogy az előadások holnap kezdődnek meg a következőképpen: kezdődnek kedden és pénteken 6—7 és 7—8, a középfokúknak szerdán és szombaton 6—7, a haladóknak hétfőn és csütörtökön 6—7 órakor van tanfolyamuk. Hétfőn és csütörtökön 7—8 olasz nyelvű előadás. Az olvasóterem minden nap nyitva. Beiratkozni még lehet. Hatvan u. 2. szám. Telefon: 12—04.

x Teszler Ila Csapó uca 7. alól kalapüzletét áthelyezte Piac uca 89. alá.

Dús választékkal és olcsó árral vezet.
Telefon 29-42.

— Frontharcosok figyelmébe! Folyó hó 27-én, csütörtökön este 7 órai kezdettel taggyűlés. Ennek keretében az ügy. elnök röviden ismertetni fogja a Szovjetorszországi haderojét. Elnökség. (.)

— Nőkkel etette alligátorjait. Newyorkból jelentik: Egy texasi farmon nemrég öngyilkosságot követett el Joe Ball, a farm tulajdonosa. Az ötvenéves, külszinre ropant vallásos férfi remeteéletet élt farmján s halála után a szomszédok mégis arról kezdtek suttogni, hogy Ball valóságos második kékszakál volt. A rendőrség is tudomást szerzett a pletykáról és átkutatta a farmot. A kutatás folyamán aztán megdöbbenő felfedezést tettek. Abban a vízmedencében, ahol Ball kedvence alligátorrait tartotta, több női csontvázat találtak, a farmer íróasztalából pedig olyan levelek kerültek elő, amelyek kétségtelen bizonyítékot szolgáltatnak arra nézve, hogy Ball házassági ígérettel több fiatal lányt esalt birtokára. Eddig öt áldozatának sikerült pontos személyi adatait megállapítani. — A szerencsétlen nők házasság helyett a halálba indultak a titokzatos farmra és az alligátorok falak fel testüket.

Bem apó szobránál

Írta: THURY LEVENTE

A külpolitika az államvezetésnek az a tudománya, amely a legkevésbé türi meg a romantikus befolyást. A belpolitikát még irányíthatják a rokonszenv és ellenszenv tényezői, a külpolitika azonban szigorúan az érdeket tartja szem előtt. Kénytelen azt tartani, mert ha enélkül szövi terveit, a legelső kisebb-nagyobb történelmi próba összetöri azt a külpolitikai építményt, amelyet az érdekek azonossága nélkül, rokonszenvi alapra, vagy akár politikai, esetleg világnézeti azonelvűség alapjára emeltek. És ha nem másítja meg célkitűzéseit az a botor nemzet, amely külpolitikáját érzelmi szempontokból irányítja, akkor azt a nemzetet összetöri a világ folyása. Mert lehetett talán olyan szövetséges egy — aki hűség és rokonszenv alapján áldozatot hozott a másikért, de a történelem nem mutat arra példát, hogy kettő lett volna ilyen. A viszonyosság ilyen oktan áldozat esetén mindig elmarad. A történelem mindig igazolta a klasszikus államvezetési törvényt: *Salus rei publicae suprema lex esto.* (Az állam üdve mindig az első törvény legyen.) Amit modern változatban Mussolini úgy fejezett ki: **A nemzet érdeke a nemzet becsülete.** Vagyis, hogy a nemzet örök érdekeinek hűségese szolgálata szerez becsületet annak a nemzetnek, amely épen szolgál irányítótul a történelmi nagy folyam, a nemzet élete sorsának irányításában. De a Mussolini megállapításában benne van ennél tovább az is, hogy erkölestelen minden olyan politikai célkitűzés, amely a nemzet érdekeivel nem azonos, egy politikai irányzatot az igazol csak, hogyha annak minden célja tökéletesen megegyezik a nemzet sokrétű érdekhálózatának minden ágabogával. Ez a híres *santo egoismo*, a szent önzés fasiszta fogalmazása, amit alá is kell írni minden tisztességes hazafinak. Akár olasz, akár nem.

De vannak azért mégis nemzetek közötti, meleg barátságok, amelyek igazi jelentőségüket akkor tüntetik ki, amikor a két nemzet közötti érdekek azonossága is fennforog. Kitűnő példa rá a sok véráldozattal megpecsételt magyar—olasz barátság, amely fennállott a nagy olasz függetlenségi harcok óta s amely a világháború után sok hasznos gyümölcsöt hozott a magyar nemzet számára a Duce, Magyarország nagy barátjának okos politikája révén. Ez a külpolitika persze nemcsak nagylekű volt az olaszok iránt szerető és baráti magyar nemzet iránt, hanem egyúttal olyan okos nemzeti befektetés, amely a jövőben meghozza a gyümölcseit Olaszország számára is. Nem lesz magyar, aki elfelejti, mit tett Mussolini a magyarságot csupán az utolsó hetekben is.

De ugyanilyen kitűnő és az érdekek azonosságán is nyugvó barátság köt bennünket a lengyel nagyhatalomhoz is. Mind a két tónknak életérdeke, hogy a közös lengyel határon foghassuk egymás baráti jobbát. Megmaradásunk záloga, sőt népünk jobb, magasabb színvonalú életének lehetősége ez. Ezért lángol fel Lengyelországban is, nálunk is a két nép egymás iránti szeretete olyan példákban, amelyek áldozatot is késznek hozni ezért a közös érdekért.

A barátság őszinteségének és fenntartásnéküliségének igazi próbája ez a mai, mert éppen a legválságosabb időben szítja fel az egymás iránti hűség tüzeit. Azt mondhatnám, hogy az egymásra utaltak egymás iránti szeretete fűti a szíveket itt és Lengyelországban is. Nemcsak az egymás megbeszülése, az érdekeink is azt mutatják, hogy testvéreknek kell lenniük. Vagyis az egymás szeretete nemcsak a másiknak a szeretése, hanem magunk szeretése is.

Csodálatosak a Gondviselés rendelkezései, amelyekkel ebben a mostani, nagy, kemény küzdelemben a magyar—lengyel barátságot oly mélyen ágyazták mindkét nép szívébe. Ott voltam Budapesten esütőtökön délután a magyar és lengyel történelem közös, nagy alakjának, Bem apónak szobránál, ahol hatalmas máglyaként lángolt fel a magyar—lengyel barátság tüze. Epen délután olvastam a lapokban, hogy Lengyelországban sereggestől jelentkeznek a lengyelek a Kárpátalja felszabadítására. Am amikor a lengyel Himnuszot hallottam, egyszerre tudtára ébredtem, hogy a magyar nemzet történelmi őstöne a gerincemen végigszibong és az arcomat felpirító lelkesedést kisgyerekkorom óta készítette elő, nevelte ki bennem. Hiszen — eszembe jutott — nekünk nemcsak a magyar Himnusz volt az imádságunk. A szívünkben belül megrezdült a zivert, az együttérzés, a testvéri szeretet, valahányszor Sárospatakon az öreg H. Bató János énektanár a lengyel Himnusz vezényletére emelte ütött-kopott fekete pálcikáját. A mostani, nagy kézfogásra felnevelt engem a nemzetem történelmi őstöne, amikor imádságosan énekeltem:

Szent oltárodnál térdrehullva
kérünk
Szabad hazánkat ó add vissza
nekünk!

A lengyelek imája, de biztosan tudom, hogy amikor énekeltek, minden pataki magyar diáknak világos volt, tudatos volt az az érzése, hogy valamiképpen ez a Himnusz nekünk is imádságunk. A lengyel szabadságharc leverése után úgyszólván minden magyar úri családunk akadt egy-egy örökvendége, akinek el kellett menekülni a hazájából s akinek Magyarország adott otthont. Ezek később szép lassan be is olvadtak a magyar középosztályba. Akinek volt ilyen öse, rokona, annál még érthető volt az, hogy a szíve legmélyében rezdültek meg hűrok az eltiport Lengyelország imádságával. De énnekem és száz és száz pataki fiúnak, nekünk nem volt lengyel ösünk, rokonunk! Milyen gondviselészerű végzése volt az Uristenek, hogy mégis úgy gerjedt, nőtt és ime, a történelmi pillanatban úgy kiteljesedett bennünk a vonzódás? És ha elgondolom, hogy odaát is és itt is így nevelkedtek a történelmi nagy találkozásra, az érdekek és szívek találkozására a tömegek, akkor alázatosan kell fejtegetnem az isteni elrendelés felett, amely századok és nemzedékek nagy távolára így jelöli ki a perect, amikor egymás mellé kell két népek állania. És az alázat mellett bizalom — tölt el! A ta-

Gáz- és légvédelmi

felszereléseit a 15600-936. Ker.
Min. rendelet alapján beszerezheti

Bészler és Dávid

vasüzetében a Kossuth-szobor mellett

lálkozásnak, amelyet Isten történelemformáló keze így kitervezett, a folytatása az együttthaladás lesz. Ott, Bem apó szobránál, az öröngve lelkesedő tömeg egy pará-

nya, úgy éreztem, tovább kell formálnom Mussolini ösi igazságából újrafogalmazott nemzetörvényét: A nemzet érdekeinek szolgálata Isten akarata is.

Jelentés a harcmezőkről

Ezeket a hasábokon ezután nétről-hétre adni fogjuk a három hadszíntér állapotát, egyheli eseményeit és várható fejleményeket.

A spanyol polgárháború

A két év óta állandóan harcban álló teiek, mintha szívesen vennék azt a mindinkább erősödő hangot, mely a jelenlegi állapot rögzítését ajánlotta. A helyzet az, hogy mindkét fél vezetői bölezen okulnak az előző háború példájából és amely területeket meghódítottak, azonnal igyekeztek polgárisítani.

A hét eseményei főként az olasz önkéntesek hazaszállításával voltak kapcsolatosak. Foglalkoztatta még az európai sajtót a népszövetség bizottságának kiszállása is, mely köztársasági részről fogja ellenőrizni az önkéntesek hazaszállítását.

Hétlőn, ugyanakkor, amikor Franco újabb 145.000 kalácesal „bombázta” meg Madridot, nemzeti repülőrajok beláthatatlan időre tönkre tették Alcazares, Canuda, Figueras és San Janvien vasúti állomásait és a Cartagenai kikötőt. Ez érzékeny veszteséget jelent a köztársaságiaknak, mert a városok mind egy-egy fontos vonalon fekszenek és így csaknem egész Catalonia vasuti forgalmát megszakították. Mindössze huszan haltak meg, ami a bombázások számát tekintve igen kicsi. A spanyol harcok egyre kevésbé kegyetlenek, mindig jobban gazdasági harca formálódnak és végső soron az élelem és anyagpótlás kérdése fogja el is dönteni őket.

A Sardegnia után még három olasz hajó indult el Cadizból, összesen 10.000 olasz önkéntessel. — Marseillesben egy francia újságíró meglátogatta a hajót és megírta élményeit. Érdekes számadatok közül: harmine asszony volt az olasz önkéntesekkel, mindegyik tisztnek a felesége. Az egész veszteséglista nyolcszáz olasz önkéntes haláláról számol be. A hazatérő önkénteseket Nápolyban nagy ünnepélyességgel fogadták.

Mint hogy a tizezer önkéntessel és a 761 beteggel és halottal, akik a Gradiska kórházhajón érkeztek Nápolyba, minden olasz önkéntes elhagyta a nemzeti Spanyolországot. Franco most követeli, hogy az ígérget szerint minél hamarabb ismerjék el hadviselő félnek.

A front maga nagyrészt csendes. Szerdán mozgolódás volt észlelhető az Ebró-fronton, amely az egész héten a legmozgalmasabb vonalnak bizonyult. Negyvenhat

bombavető dolgozott itt és Barcelonát is hevesen támadták.

A köztársaságiaknál nagy a csend: csak kevés hír szivárog ki a belső viszonyokról. A köztársaság asszonyiszövetsége azzal a kéressel fordult Roosevelthez, hogy lássa el élelemmel télen az elszegényedett lakosságot. A Léten Barcelonába érkezett az önkénteseket ellenőrző bizottság és Negri-nél tett látogatás után meg is kezdte a tárgyalásokat.

Kiderült, hogy a köztársaságiakat a Marxista Központ két millió frankkal segítette. Angol-spanyol bizottság alakult, mely az angol kereskedelmi hajók kárát fogja megtéríteni, amit a bombázások okoztak. Franco táviratot váltott az olasz királlyal és Mussolinival. Madrid egyetemi negyedében szinte naponta kiujjulnak a esatározások. Érdekes ez a fővároson áthúzó front. A lakosság, mely két éve türi már, hogy felejtse zajlik le a háború, lassan megszokta a fegyverek ropogását.

Megnyiták a mozit, számszerint negyvenen, és előadásokat tartanak a színházak, többben, mint huszan. Az emberek már nem nevetnek azon, hogy világraszóló izgalmakat fognak látni, ha élve eljutnak a moziba és ha ott sem esik a fejükre bomba, új színészeket kapnak fel a „világot jelentő deszkákon,” miközben maguk sem tudják már, hogy mi jelenti az életet. Garcia Lorca darabjait kapták fel, edes kis könnyűségeket, meg a Sevillai borbélyon gyönyörködnek. Megszokták, hogy a napi cigaretta szükségletüket egyhuzamban szívják el, mert spórolni kell a gyufával és hogy a villamosok csak délután három és öt között közlekednek, mert takarékoskodni kell az árammal. A jobb hotelekben így fest a menü: Reggeli: kávé és kenyér. Ebéd: bableves, uborka. Vacsora: ismét bableves, ezuttal kenyérral.

A japán—kínai háború

Ahogy a spanyol fronton, itt sem a minél hamarabb bódításra, hanem a lakosság és a vidék biztonságosabbá tételére fektetik a fő súlyt a japánok. A japán belpolitikai nehézségek elsimultak, ugyanakkor pedig Csen volt külügyminiszter nyílt szembefordulása újabb nagy súlyosbodást jelent a kínaiaknál, akik amugy se szorítkoznak már másra, mint védekező és visszavonulással kifárasztó taktikára. Azt lehetne mondani, hogy a japánok ezidőszent nem a kínaiak, hanem a természet ellen harcolnak, mely áradásokkal, mocsarakkal, gondo-

zatlan folyókkal, természetesen természetesen állja útjukat.

A versenyfutás, mely Csangkaj-sek a japán seregek között folyt a váratlanul megtámadott Kantonért, ez utóbbi fölényes győzelmével végződött. Nagy hosszúságban foglaltak el vasútvonalakat is a japánok. Míg a kínai sereg hídakat robbant és falvakat éget fel maga után, addig a japán sereg „csökkent sebességgel” 15 km-rel, nyomul naponta előre. Számos várost foglaltak el a hét folyamán. Lengyelország barátsági szerződést kötött a japán éra alatt álló Mandsukuoval.

Palesztina

Talán kissé korai a hadszínterek sorába foglalni Palesztinát, ahol az angol haderők mindent megtettek ugyan a rend helyreállítására, azonban óvatosan vigyázzanak még arra is, hogy ne legyenek sok halott, ne szentségtelenítsék meg a szentélyeket és általában, hogy minél kisebb jelentőségűnek tűnjék fel a harc még azok szemében is, akik részt vesznek az arab kalandban. Jól ismerik az arabokat, akiknek kissé lehűtötte a fanatizmusát, hogy ilyen egyszerűen barátságos ellenséggel került szembe.

Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy a dolog elitéződött. A problémák fennállnak s nem szabad elfelejteni, hogy Kemál pasa kijelentésében a keleti színterről hatalmas erő szűnik meg, mely eddig féken tartotta a mohamedán tulzásokot.

A hét elején a palesztinai helyzet végkép kiegyeződött. Jelentkezett a diplomáciai feszültség is, mert anélkül, hogy tudnánk valamely más külföldi állam beavatkozásáról, Roosevelt kijelentette, hogy az USA beleszól a palesztinai eseményekbe.

Míg a felkelők Beisan mellett összetörtek az olajvezetékeket, mérhetetlen kárt okozva az angol érdekeltségűeknek, addig a péntekre már teljesen nyugodt Jeruzsálemből a főrabbi szíves táviratot vált Roosevelttel. „Izrael üdvözlő Amerika fáradozásait — írja a jeruzsálemi főrabbi — hogy megvédje a zsidó jogokat a szent földön. Isten segítse Cion diadalát!”

45018/1938. VI. HIRDETMÉNY, a Mindszenti koszorú és virágárusításról. Értesítem a város érdekelt lakosságát, hogy a f. évben a Mindszenti koszorú és virág árusítását a Dégenfeld téren a volt városi vassátrak helyén, valamint a Széchenyi utca páros oldalán a kir. Itelőtábla után következő ház előtti közterületről lefelé engedélyeztem. Felhívom az alkalmi árusítást folytató szándékozókat, hogy 2 pengős okmánybellel, vagy szegénységi bizonyítvánnyal ellátott kérvényeiket az elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth utca 20. sz. 36. sz. szoba) mielőbb mutassák be. Nem kértés, illetve iparjogosi tványon vagy termelői igazolvánnyal nem rendelkező kérelmezőknek a kérvényezéssel egyidejűleg két megbízható tanu aláírásával kiállított nyilatkozattal vagy más hitelt érdemlő módon kell igazolni azt is, hogy a virág, növényzet vagy koszorú kitől és milyen mennyiségben szeretett be? Kértészek és virágkereskedők a Kossuth utcai virágpiac burkolatának javítása miatt a Városháza utcában árusíthatnak a munkálatok elvégzésének ideje alatt. A Mindszenti koszorú és virág árusítását kizárólag október hó 29., 30., 31. és november hó 1. napján lehet gyakorolni. Polgármester.

Asszonyoknak

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Ruhadíszek és díszruhák

Örömmel tudatom és állapítom meg, hogy az ideai ruhadíszek olyan gyönyörűek, hogy, mint mondani szoktak: ilyen szépek még schasem voltak, de viszont fájdalomtól megtört szívvel jelentem azt is, hogy egyáltalán nem olcsók.

Fődíz a himzés és a gyöngy. Különösen a gyöngyről beszélnek szívesen, mert közelebb fekszik szívemhez, mint a himzés. — Korántsem akarom ezzei a himzést lenézni, dehogyan, az is szép, ha szép színekből és jól van alkalmazva, de a gyöngy valahogy frissebb, kedvesebb, fiatalosabb.

Bundát olcsón készít, alakít, javít

Ilyésszücs

Piac u. 42. sz.
(Pannónia-udvar)

Egyszóval: gyöngy. Színes gyöngyökből himeznek virágokat az egyszerű délutáni és a nagy estélyi ruhákra egyformán. Egy példát említek csak: fekete sima marocin ruha: zárt felsőrészrel, hosszú, szűk ujjakkal, egészen kicsit glokis szoknyával. Idáig ez sablon-ruha. Na de most ezután bal mell fölé egy halványkék gyöngyescsok ráhímizve s ugyanezen gyöngyök hosszában az övön, sőt az öv csattja is ebből van.

Gyöngy gombok a legdivatosabbak. Egy fekete bársony délutáni ruha dereka hatalmas gyöngy gombokkal záródik és a szoknyán található két zseb is egy-egy óriás gombbal gombolódik.

A gyöngygallér nem újdonság, de az idén jobban felkapták, mint valaha. Nem kell külön hangsúlyoznom, hogy egy-egy ilyen gyöngygallér úgy emel minden egyszerű ruhát is, mintha új lenne az egész.

A túll magában is, de különösen most még, így szezon elején, mint dísz jöhet számításba. Applikált és rávarrott túlldarabok ékesítik a ruhákat. Egy nagyon csinos fekete muszlinbársony estélyi ruha a következőképpen készült: A ruha sima glokis aljjal, egyszerű gömbölyű kivágással, rövid ujjakkal. Az alján és a nyak körül fekete selyemtüllből végig tulipán applikáció, amely magyarsá és egyúttal nagyon egyszerűen dívatossá teszi a ruhát.

A túllt és a gyöngyöt azután úgy variálhatjuk bármilyen ruhánkon, ahogyan kedvünk szotytyan. Akár túll, akár virág szerepel egy ruhán, az már divatos, ez biztos. — Még hajunkban is gyöngy virágot (nem tévesztendő össze a gyöngyvirággal) fogunk viselni a tavalyi művirágok helyett. Nagyon édes színekben és fazonokban csinálják, egész gyöngy kultuszt fejtenek ki most belőle.

A magyaros divatnak pedig éppen konvenniál, mert pl. egyik legnagyobb budapesti szalon sláger modellje lett egy fehér láné nagyestélyi ruha, búzakalászos, mezei virágos, pipacsos, tulipános és

egyéb magyaros motívumokkal kigyöngyözött boleroval, a bolero alatt mély dekoltázs, csak a vállpántok adódnak mezei virág koszorúval, amelyből hátrafelé piros-fehér-zöld láné pántlika hullott alá.

DIVATPOSTA

Ara 1938. Fehér satin menyasszonyi ruhát csináltasson esküvőjére. Ha nagyon divatosan akarja megcsináltatni, akkor krinolin-szerűen szabassa. A szoknya legyen roppant bő, húzott, sőt darázs-félek húzások lehetnek a szoknyán, amelynek mindegyikében egy kis mirtus koszorú lehet. Hosszú szűk ujjakkal készíttesse és ovális kivágással, amely egész picit lejön a vállára. Gyönyörű lesz és nyugodtan viselheti majd esküvő után is, ha kivessi a mirtus csokrokat belőle. Üdvölet.

Babus. Ha egyszerű és sima kötésmintát akar, akkor talán válassza az egy sima, egy fordított mintát, amely megfordítva ugyanígy: a sirára fordított, a fordítottira sima jön. Nagyon szép és könnyű. A beküldött spricelt zöld szín nagyon szép és zöld szín. Ezeknek a ruháknak csak egyféle fazonuk van: simaszoknya esetleg két zsebbel (de ezt inkább hagyja el) magas orszos nyakkal, zippzárral, szűk ujjakkal. Mellnél tehet egy kis zsebet rá. Üdvölet.

Bátortalan. Hosszú fekete szoknyájához nagyon szép volna egy arany, vagy ezüst láné blúz, igaz, hogy ez drága egy kiesít. Most vannak gyönyörű (nem valódi francia) nyomott arany és ezüst anyagok, megtevesztésig hasonlítanak az eredetihez, rövid ujjal és visszacsúsztatható csuklóval. — Üdvölet.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére: Budapest, Teréz körút 35 küldjék.

MINK hölgyfodrász

Dauerja, festése tökéletes

Hatvan ucca 6.

HETI ÉTLAP

Hétfő. Ebéd: Galuskaleves, borjúcomb paraj, titolófánk. — Vacsora: Rántotta zöldséppaprikával, uborka, naspolya.

Kedd. Ebéd: Rizsleves, paradicsomos csirke, palacsinta. — Vacsora: Pirított máj, tört burgonya. Szerda. Ebéd: Borjúvelőleves, gombás rostélyos, saláta, rizsfőtt. — Vacsora: Sajtos maccaconi, szöllő.

Csütörtök. Ebéd: Burgonyaleves, bécsiszelet, tökkáposzta, almapiuré. — Vacsora: Risotto borjúhússal és gombával, szőlő.

Péntek. Ebéd: Halikraleves, törös csusza, szőlő, alma. — Vacsora: Kaszínótójas, francia salátával, sajt.

Szombat. Ebéd: Csontleves füstölt hússal, gesztenyés libaaprólék, mogorós lepény. — Vacsora: Szalámi, császárhús, vaj, sajt, tea.

Vasárnap. Ebéd: Borsókrémleves, rántott csirke, burgonya, saláta, vanillikrém torta. — Vacsora: Sajtos omlette, déli bús maradék, mignon.

RECEPTEK

Birsalma-krém. Vesszünk egy eszézenyi áttört birsalmát (lehet befőtt is), ugyanannyi porcukrot (ha a birsalma befőtt, lehet kevesebbet), együtt jól elkavarjuk, azután közkeverünk hat tojás keményrevert habját, vajjal kikent formába töltjük és gőzre állítjuk. Ha már nem nyers, tájra borítjuk. Jó sűrű tejjel bevonjuk és befőtt gyümölcseccsel díszítve tálaljuk.

Bécsi burgonyalepény. Félkilő főtt és reszelt burgonyát, tízenkét deka olvasztott vajjal leöntünk és jól megkeverjük. Tizenhárom deka írós vajjal, hat tojás sárgájával elhabarunk, egyenként hozzáadva még tízenkilő deka abált törött mandulát, 2-3 kanálnyi sőt és hat tojás fehérjének keményrevert habját belevegyítjük és kivajazott tepsiben pirosra sütjük.

Majorannás metélt. Száraz tésztából készítsünk metéltet és főzzük ki. Vegyünk kétféle húst (ha nincs kettő, lehet egyféle is) vágjuk finomra, tegyünk egy lábasba zsírt, tegyünk bele húst, pároljuk egészen szét, hogy levét egészen elfőjje, tegyünk bele jócskán tejfölt és szitált majorannát, azután a metéltet beletesszük, megsózzuk, összekeverjük és addig hagyjuk a melegen, míg tálnai nem kell. — Akkor kiborítjuk egy tájja és feladjuk. Igen jó tészta.

Burgonya és túró gombócok. Négy főtt burgonyát áttörünk, egy diónagyságú zsírt, egy egész tojást, kis sőt és annyi lisztet vesszünk hozzá, hogy a tészta nagyon kemény ne legyen. Ugyanezen tésztát lehet burgonya helyett áttört túróval készíteni. Diónagyságú gombócokat csinálunk belőle, s ha forr a víz, melybe egy kis sőt is tegyünk, kifőzzük, zseron megpirított morzsával leöntjük. Aki szereti a zsirban sült tésztákat, ugyanezen tésztákat ujjnyi vastagon kinyújtva, kis alakokra vágjuk, tojásba mártva zsirban kisütjük.

Versenyárgyalási hirdetés. Debrecen sz. kir. város állatállománya részére szükséges takarmányművek fedezésére 1986 q zab, 400 q kismalmi búzakorpa, 300 q olajpáca, valamint 1211 q lucernaszéna beszerzésére nyilvános versenyárgyalást tart. Az ajánlatok a gazdasági ügyosztálynál (városháza magasföldszint 12. sz.) beszerezhető ajánlati minta és részletes versenyárgyalási hirdetés mintá felhasználásával teendők meg. Az ajánlatok srtellen borítékban elhelyezve Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalába 1938. évi okt. hó 29. napján déli 12 óráig személyesen, posta útján pedig úgy kell benyújtani, hogy az ajánlat a megállapított határidőben a város közigazgatási iktató hivatalába beérkezzen. Debrecen, 1938. okt. 22. Polgármester.

Küttetett gazdasági cselédek. A m. kir. Földművelésügyi Miniszter úr elismerő oklevéllel és 80-80 P pénzjutalommal tüntette ki Szatmáry Sándor és K. Nagy István debreceni gazdasági cselédeket szorgalmas munkálkodásukért. Előbbi Tóth Mihály debreceni Borz u. 17. sz. a lakos gazdálkodónál 1911 óta mindenként szolgálg, utóbbi pedig, mint gazdasági munkás Vajna Imre dombostanyai bér gazdaságban van alkalmazásban. A küttetéseket a város főispánjának megbízásából dr. Veress Géza gazdasági tanácsnok tb. főjegyző a törv. hat. mezőgazdasági bizottságnak 1938. október hó 23-án d. e. fél 10 órakor a Városháza kistanácstermében tartandó ülésén ünnepélyes keretek között avulták át. Debrecen, 1938. október hó 22. Polgármester.

K

Irta

Port S Legutó szálembe nót kelle vargások és az ut ságossá legyen n nak és h találtam sem kelle momról, szárazföln, el kelle ország

Még eg Jaffában tam egy sebb, de jelleke keverek hám l léské itelce

Hadd írj tény nev hol koel tét és aki volt idej Nem is e maiból, r dott a jó józás fo hogy ne szónni m Igazi an Kiesit bá gondolok kültem, a alatt val Utolsó Jaffáról lingózo h hogy egy zes állap

Valaki — Ura — Nem A férfi lult utake dik osztá ba, a ko betegszob lag széles vegőhulla A be arab ho kialvó

A hajó van. Egy egyszerű — Ha éljél, akkor fogsz köz — Ha hogy ma nagy e amelyet egész éle — Hol fel a nap, nyugszan örök béke

Reggeli Port Saia ről lehet Szeuzi-est művét. A sa tehát

GIELMO CARD

október. em meg Jeru ol kényssze pihe m az arab za ehány nap muln megint bizton álni, diessretére angol katonát

utolsó palesztin

kalandom volt: javában kavézsuál, egy ki- üntetőtömegbe y európai ruconnal keze-

többet a kar helyen nem tu- paulton. A beha an úgy eltűnt, meg sem kö mit értem tett. oyce kapitány forrás rejtelme elhárva segíti a

a vállalat: orros? az. Mi történt? ivetem. Bonyo- ink át a harma- z a hajó orra- ge fölé épített e van, arány- najon fülledt lennak végig.

p jární, kelni egy határozott, it, készűl fel a legszebbre, nyien várunk meghel- ltsónok várohat tenger

dem soha h, mert aműgy i wulatás

Kétvilágrész között

Afrika kapujában, a keleti Babelben: Port Saidban

Írta: GUGLIELMO CARDACI, a Corriera della Sera munkatársa

Port Said, 1938 október.

Legutóbbi levelem még Jeruzsálemből kelt, ahol kényszerpihenőt kellett tartanom az arab zavargások miatt. Néhány nap múlva az utak hirtelen megint biztonságossá kezdtek válni, dicséretére legyen mondva az angol katonáknak és hirtelen megint Jaffában találtam magamat, követelőzőm sem kellett. Le kellett tennem álomról, hogy az Akaba-öbölig a szárazföldön vágjak át Palesztinán.

El kellett búcsúznom ettől az országtól, amelyben — szilárd

meggyőződésemmel — még egyáltalában nincsen minden rendben és itt kellett hagynom a közelkeletet éppen akkor, amikor Törökországban belpolitikai válság veli előre árnyékát és Pale. Lina az összes többi arablakta területekkel együtt kezd nagyon is érdekes országgá válni.

Mindezt otthagytam, mert már is késlekedtem és barátaim, akik Eritreában vártak rám, hogy együtt induljanak velem az ország belesjébe, máris türelmetlenek lehetnek.

Az utolsó palesztinai kaland

Még egy utolsó kalandom volt: Jaffában, amint javában kavéztam egy török kávésnál, egy kis sebb, de alaposan

jellekesült tüntetőmelegbe keveredtem, mely európai ruhám láttára azonnal kezeletésbe vett és tekintetükből ítélve legalábbis sötét szándékkal voltak irántam.

Hadd írjam itt le a Joyce kapitány nevét, aki azóta Isten tudja, hol kockáztatja hazájáért az életét és akinek a sok veszély között volt ideje segítségemre sietni. — Nem is engedett el többet a karmaiból, míg biztos helyen nem tudott a jó öreg Thibaulton. A behajózás forgatagában úgy eltűnt, hogy nem tudtam meg sem köszönni már neki, amit értem tett. Igazi angol volt Joyce kapitány. Kicsit bánt a lelkiismeret, ha arra gondolok, hogy míg én megmenekültem, addig önként a zavargások alatt valami baja történhetne.

Utolsó benyomásom egyébként Jaffáról és a mindenfelől szaláingózó hírek és utasok alapján az, hogy egyelőre csillapodtak a tüzes állapotok. Az angolok, ahol

kellett, rendet csináltak, egyetlen mohamedán templomot sem szenteltelenített meg a belépésükkel, a felkelők hallgatnak, a Gázi jobban van. Csupa jó hír között hagytam el az országot. Arif Abdul mosolyára gondoltam, erre a sokértelmű, nem egészen kiegyensúlyozott és öntudatos mosolyra, míg a dörmögő Thibault kifutott velem a violát játszó alkonyban Jaffa kikötőjéből. Thibault öreg hajó, de talán kényelmesebb, mint az az úszó szálloda, amelyet a kikötőben hagytunk el és amelyben négy sor ablaknak minden ragyogása mellett is elfárad az ember az örökös gálaestek miatt. — Nem lehet úgy igazán élvezni az utazást sem.

Az enyhe esti szellőben halászbárkák feszítik ki vitorláikat és tovasiklanak a vizen. A part, a rejtelmeket őrző palesztinai part elhalványodik. A távolság fátylalet sejtíti az éjjel is, míg egyetlen derengő fénypontja nem szűkül egész Jaffa. Arabjaival, angoljaival, lázadásaival és gépfegyvereivel. Öszintén megvallom, sajnáltam itt hagyni.

Aki meghalt a templom küszöbe előtt

Valaki megéri a vállamat:

— Uram, én nem orvos?

— Nem vagyok az. Mi történt?

A férfi int és követem. Bonyolult utakon megyünk át a harmadik osztályon, egész a hajó orrába, a kormányfülke fölé épített betegszobába. Meleg van, aránylag szélesend és a hajón fülledt levegőhullámok simulnak végig.

A betegszobában egy öreg arab haldoklik. Csont és bőr, kialvó szeme ijedten rebben a körülállókra.

A hajó valamennyi arab utasa itt van. Egyikük odalép az ágyhoz és egyszerűen mondja:

— Ha Allah úgy akarja, hogy eljél, akkor holnap járni, kelni fogsz közöttünk.

— Ha ellenben úgy határozott, hogy magához szólít, készülj fel a nagy eseményre, a legszebbre, amelyet valamennyien várunk egész életünkön át.

— Holnap már Arábia felett kél fel a nap, ahol a próféta hamvai nyugszanak. Allah adjon neki örök békecséget.

Az egész világ találkozóhelye

Reggeli verőfényben értünk Port Saidbe. A reggelben messziről lehetett látni Lessepsnek, a Szezei-csatorna építőjének emlékművét. A hajó itt nem sokat állt, tehát kiszálltam, mert amúgy

sem egyezett az útirányom az Thibaultéval. Nem tudom miért, de az öreg, barátságos hajók szinte szuggerálják az embert, hogy úgy beszéljenek rólok, mint vén, mulatságos bácsikról.

Itt maradtam tehát, várva az alkalmas hajót. Az átutazó európai programja mindig ugyanaz Port Saidben: végigsétál a sok nemzet kereskedésével szegélyezett széles úton, trópusi sisakot, képeslevelezőlapot, finom egyiptomi cigarettát vásárol, frissítő egy török kávéházban, amely előtt egy valódi indiai bűvész mutatja be bűvészetét, megnézi az elsüllyedt hajót a csatornában, melynek az orra kiáll a vízből, szenved a forróságtól, mely a forró homok felől árad könyörtelenül. Ez már az igazi Afrika, bármennyire is takarják az európai színek.

A házak teteje lapos, pálmák állanak az úton, biciklisták, lófogatók és autók között tevék viszik terhüket a kikötő felé. Nincs szükség arra, hogy az üzleteken lengő amerikai, francia, olasz és görög zászlók jelezzék, micsoda népkéveredés van itt együtt.

Az összes európai nyelvek megittik itt az ember fülét. Az üzletekből indiai pénzváltók kiabálnak négerrek vezetik tevéiket, kínaiak és japánok apró műtárgyakat kínálnak eladásra, amelyet a kelet-ázsiaiól érkező hajók szállítanak ide. Leng a kikötőben

Családi bonyodalom az ópium körül

Nem én voltam az egyetlen beszálló Port Saidben. A vén Thibaultot egy másik pár is elhagyta velem együtt. Meglehetősen furcsa pár. Sokáig nem tudtam megmagyarázni magamnak viselkedésüket. Emlékszem, a leszállásuk alkalmával botránnyba is keveredtek, a hölgyet rendőrök vitték el. Egyszóval minden okuk meg lenne rá, hogy kerüljék egymást. — Mégis a férfi, kövér európai üzletember, változtatta útirányát, hogy leszálljon és a hölgygel maradjon.

Végre ma délelőtt a szálloda borbélyától megtudtam történetüket.

A hölgy az egyiptomi rendőrség alkalmazottja és feladata az ópiumcenzúrázat ellenőrzés. Valamennyi hozzá hasonló fiatal ópiumellenőrző hölgy visszaél helyzetével. A lehető legkönnyebb dolog a hajóérkezőknek egy százgrammos ópiumcsomagot elrejtetni valakinek poggyszobában, vagy ruhája zsebeiben és a kikötői detektíveket értesíteni. Az áldozat hatalmas pénzbüntetést fizet, amiből a hölgyek jutalékot kapnak.

Ami következik...

A szálloda terraszára, ahol írok, idelátszik egy hajóroncs két, vízből kiszűrődő árbóca. Tevék balagnak a parton. Az egyiptomi államvasutaknak egy fehér vonata zúg tova, a háborúból visszamaradt és azóta még jobban kiépült barakok és munkásházak állanak a sárga homokban. Hatalmas kotróhajók eszik vasfogóikkal a csatorna fenekét, óvják ezt az óceánokat és világrészeket összekötő hajszáleret. Kékesszürkére homályosul az ég. Egy hajó orrára, mely most indul befelé a csatornába, fényszórókat erősítenek.

Két nap múlva én is ilyen fény-

Izléses cégtáblák Olcsón Bordás címfestőnél

Piac u. 71 sz.

szovjet csillag is, de találkoztam itt egy magyar mérnökkel is, aki feltaláló és találmányát vízi értékesíteni Törökországba.

Kár, hogy olyan zárkózott volt, különben kiszedtem volna belőle történetét magyar olvasóim számára. Kisfiából még a legtöbbet sikerült kicsálnom. Beszélte útjukról a Balkánon át és arról, hogy apuka nagyon okos ember.

A nap vakítóan süt, dús színekkel világítja meg a fehér utat, a tarka házakat, a pálmákat, a vörös és arany turbánokat, a mélykék eget. A levegő reszket a hőségtől, könnyebb kevésbé érezhető, nem olyan könnyű már a tudóbe préselni, mint máskülönb.

A Thibault író nyirkorgással felszedi horgonyait. — Négerfiúk úszkálják körül sötét testét, karsuak és kiabálnak kiemelkedve a vízből:

— Un sou a la mer! Un sou a la mer! — hogy aztán a vízbedobott pénzdarab után lebukjanak a fenékre.

A borbélyt magát is becsapta egyszerűen már egy ilyen nő.

Nos, a Thibault különös utasai közül a hölgy, aki a hajón ismerkedett meg gavallérjával, őt szemelte ki áldozatának. A férfi szíve fellángolt a szép nő láttán, nem volt nehéz elhelyezni a pipe-reszerek között egy ópiumos esomagot. Igen ám, de a hajó hirtelen rázkódásokkal kötött ki és a pipe-reasztal esomagolás közben felborult.

A férfi orrát rögtön megütötte a szag és kutatni kezdett. Megtalálta a csomagot. Azonnal elrejtette a hölgy csomagjai között és kislelt a partra, ahol még sikerült megelőzni a őt: ő jelentette fel.

A detektívek meglelték a csomagot és téved az, aki azt hiszi, hogy a rendőrség tekintettel volt alkalmazottja előbbi jószolgálatára. Szigorúan megfizették vele a büntetéspénzt, amire ráment egész megtakarított vagyonra.

A nő most — és ez a történet érdekessége — bosszúból továbbra is a szerelmes öregúr mellett marad. Ahogy a helyzet napról-napra alakul, hamarosan kárpótolni fogja magát veszteségéért.

szóróvilágítás mellett indulok Dzsibuti felé.

HURDETMÉNY. A város elsőfoku közigazgatási hatósága értesíti a város érdeklét közönségét, hogy a II-ik állategészségügyi körzetben, közelebb a Hortobágy folyó, Balmazújváros, Nádudvar községek, Szoboszló város és Bősörmény—Szoboszló út által határolt területre terjedőleg 90 napi időtartamra elrendelt ebzárlat a veszélyes állati betegség megszüntése folytán feloldatott.

A Független Ujság GAZDA-oldala

Egyelőre heti 100 vágómarhát szállítunk Olaszországba

Az állatértékesítés terén a közeli napokban javulás várható, mert az elterjedt hírek szerint szó van arról, hogy *Olaszországba rövidesen megindul a magyar állatexport.* Több hónapja már, hogy a fumei és a milánói állatvásárra nem küldhetünk vágómarhát az ismeretes olasz rendelkezések következtében, amelyeket annakidején az olasz szarvasmarhatenyésztés védelme érdekében hoztak. Természetesen többször is voltak tárgyalások az olasz szarvasmarhatenyésztés újabb megindításáról és az utóbbi napokban már az a hír terjedt el, hogy az export kérdése a legjobb úton van és ezen a héten már meg is kezdődik a marhákivitel Olaszország felé, azonban *egyelőre csak a quarnerói zónába, ahová hetenkint 100 darabot szállítunk.* Ezt a mennyiséget természetesen nem számítják be a Magyarország részére megállapított 55 ezer darabos évi kontingensbe. A rendes kontingens szállításáról azonban szintén rövidesen megindulnak a tárgyalások.

Az új kontingensfelosztási szabályzat értelmében a szarvasmarha kontingens előre kellene felosztani, addig azonban, amíg az olasz állatpoliummal nem történt meg a végleges megállapodás, az előre való fel-

osztás nem történhetik meg, mert nem lehet tudni, hogy melyik hónapban milyen mennyiséget kívánnak átvenni. Ezért az illetékes körök úgy döntöttek, hogy átmenetileg hetenkint az elkészült marhákat osztja fel az Országos Állatértékesítő Bizottság. Természetesen, amint bizonyossá válik, hogy melyik hónapban mennyi marhát szállíthatunk Olaszországba, illetve Németországba, *életbél az új felosztási rendszer.* Addig is az új rendszerrel kapcsolatos nyomtatványokat az előírásnak megfelelően kell kiállítani, hogy azok alapján az új rendszerre való áttérés bármikor és azonnal megtörténhessen. A kontingensfelosztással kapcsolatban az illetékes megyei szarvasmarhatenyésztő egyesület nyújt bővebb felvilágosítást és ugyancsak az egyesület nyújt az érdeklődőknek nyomtatványokat a szükséges bejelentéshez. Németországba, beleértve a bécsi kontingens is, *jelenleg heti 400 darab marhát szállítunk, ezenfelül Bécsújhelyre is exportálunk heti 60 darabot.* A szak-körök megállapítása szerint a *kész húzott marhák száma még mindig igen jelentős, azonban a közeljövőben a szokásosnál kevesebb húzott marha elkészülésére kell számítani.*

Szeptemberben másfélmillió mázsa búzát szállítottunk külföldre

Idei búzákivitelünk kedvezően indult, ami elsősorban annak tulajdonítható, hogy a velünk baráti viszonyban álló államokkal idejében sikerült a búzákivitel kérdését rendezni. A Központi Statisztikai Hivatal kimutatása szerint szeptemberben a német birodalomnak 1,076,000 mázsa búzát szállítottunk, amiből 407 ezer mázsa ment az osztrák területre. Ezenkívül Olaszország kapott tőlünk 444 ezer mázsa búzát, továbbá Svájc 21,600 mázsa. Így az idei szeptemberi búzákivitelünk mennyisége *valamivel nagyobb volt másfélmillió métermázsánál.* Ha az idei kiviteli adatokat összehasonlítjuk a múlt évi adatokkal, kiderül, hogy a *múlt esztendő szeptemberében mindössze 136 ezer mázsa búzát tudtunk a külföldnek eladni és ez a mennyiség is nyolc állam között oszlott meg.* A múlt esztendőben például Dániába is exportáltunk 3 ezer mázsa, Görögországba pedig 10,300 mázsa. Ez a két állam most búzákivitelünk kimutatásában nem szerepel. *Rozskivitelünk szeptemberben mindössze 9150 mázsa ráugrott.* Ezt a mennyiséget Olaszország vette át. A múlt esztendőben Ausztriába 100,520 mázsa szállítottunk és 300 mázsa rozst Svájcnak.

Jelentékeny búzákivitelünkkel ellentétben *búzaliszt-kivitelünk rendkívül kicsiny mértékű volt és a tavalyi szeptember 38,566 mázsanál kivitelével szemben az idén csupán 5436 mázsa ráugrott.* Az idén a liszt-kivitel legnagyobb tétele *Egyiptomba* irányult, ahová 2027 mázsa szállítottunk, ezenkívül eladtunk *Finnország*-nak 1350 mázsa, kisebb tételeket pedig Olaszországnak, Németalföldnek, Izlandnak és Máltának. Liszt-kivitelünk ezekben a kis tételekben tulnyomó részben olyan országokba ment, amelyekről búzalisztunk fejébe nem valutát kaptunk. A búzaliszt-kivitel 856 mázsa kivételével a fővárosi malmok látták el. Októberben liszt-kivitelünk valószínűen fokozódik, mert ebben a hónapban már *eszedékessé válik a németországi export is,* amely azután felévig tart.

Az ország loállománya 15.500 darabbal emelkedett

Minden év őszén összeírják az ország állatállományát. Ez az összeírás részletes tájékoztatást ad az egyes állatfajok összeségéről ivar és kor szerint. Figyelemreméltóak az idei *összeírás* adatai. Ezekből kitűnik, hogy az ország loállományában az 1937. évi összeírás óta kerekben 15.500 darabos emelkedés észlelhető. Országgrészek szerint *legjelentősebb volt az emelkedés az Alföldön, ahol az elmúlt évi 397.771 darabbal szemben ezidén 410.288 lovat számláltak.* A Dunántúl ez az emelkedés körülbelül 3000 ezer darabot tett ki és így az 1937. évi 301.227 darabbal szemben a lovak száma 304.233 darabra szökkent fel. Az északi dombos vidék tavalyi 99.068 darabos számlálási eredménye majdnem megegyezik az ez-

idei tavaszi összeírás 99.070 darabos eredményével. Az egyes vármegyék loállományának változása tekintetében Nógrád, Zemplén, Abauj-Torna, Bácsbodrog, Zala, és Veszprém vármegyék csökkenést mutatnak ki, a többi vármegyében, Sopron megye kivételével, a loállomány emelkedése mutatkozik. A *melegvérű lovaknál* 12.095 darabos az emelkedés s ezzel az 1938. évi számlálási eredmény alapján az ország melegvérű loállománya 642.505 darabra emelkedett. *Az ország egész loállománya 813.591.* Érdeklődésre tarthat számot az egyes lofajtákon belül a ménék, kanca és heréltek számában észlelhető változás, mert ebből következtetni lehet a közeli évek állománynövekedésére vagy csökkenésére. Az adatokból

megállapítható az is, hogy az ország melegvérű loállománya a következő években *emelkedik,* mert a kanca és a mén-többség, ha csak árletörés nem következik be, minden bizonnyal *tenyésztésbe kerül.* Az ország loállománának néhány hét előtti bizonytalan alakulása után határozott javulás tapasztalható és ah *lökivitelünk az évi 18-20 ezer darabos létszámot nem haladja túl, úgy a következő évben*

is a loállomány további emelkedésére lehet számítani. A magyar lo iránt egyébként fokozódik a külföldi érdeklődés, amit igazol az is, hogy Jugoszlávia ismét négy darab két éves és egy idősebb angol félvérű mént vásárolt Mezőhegyesen. A vásárlóbizottság bejelentette, hogy tenyészlovasárlásait tovább kívánja folytatni és *előreláthatólag még ebben az évben 18-20 kancát vesz Magyarországon.*

A hűtőházak és a modern vágóhidak elősegítik a mezőgazdasági értékesítést

A mezőgazdasági kivitel fejlesztésének két fontos tényezője ismeri dr. Gesztelgy-Nagy László, a Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara igazgatója. Az egyik ilyen tényező a *hűtőház,* amelynek révén belterjes baromfi, tojás-, vad- és gyümölcs-kereskedelem folytatható. *Hűtőház nélkül a kivitel ma már el sem képzelhető.* Ezen a téren pedig igen sokat kell és lehet még tenni, hiszen kiterjedt vidékek vannak hűtőház nélkül, amelyek helyzete éppen emiatt hátrányos az agrárértékesítés szempontjából. Figyelembe kell venni azt, hogy az utóbbi években bekövetkezett igen nagyarányú gyümölcstelepités folytán rövidesen jelentékeny gyümölcsfeleslegeink lesznek, amelyek értékesítése eddig felvevőpiacainkon nehézségekbe fog ütközni. *Az új fejlesztések számára új piacokat kell biztosítani, az új piacok pedig távol vannak tőlünk s ezekre csak megfelelően hűtött és azután hűtőkosziba rakott gyümölcsöt tudunk szállítani.* Ebből a célból kell tehát elősegíteni a hűtőházak létesítését. Tapasztalataiból tudjuk, *ahol hűtőház van, ott fellendül a gyümölcsértékesítés és kivitel,* lehetővé válik a baromfi hizlalása és kivitele, megindulhat a tojáskereskedelem és

mód nyílik a lőtt vadkereskedelemre és kivitelre is. A hűtőházakat eszerint *fontos mezőgazdasági ipari üzemeknek kell tekinteni,* amelyek létesítése a mezőgazdaság érdekében kívánatos. Az értékesítés és a kivitel fokozása szempontjából nagy jelentőségük van a *vágóhidaknak* is. A modern vágóhidakon valósítható meg legcélszerűbben például a *zsiregnyelősítés és a zsírmárkázás* is. A régi állategészségügyi törvény nem számolt azzal, hogy a vágóhidakat a mezőgazdasági lakosság érdekében szolgálatába kell állítani és úgy kell megőrizni, hogy a kivitel is lehetővé váljék. A régi állategészségügyi törvény előírta, hogy a vágóhidak a községtől jó távol épüljenek és ezt a rendelkezést sok helyen túlzásba is vitték. Ennek folytán a vágóhidakat nem egy helyen a községtől, a városától kilométerekre építették, ahol sem iparvágányt, sem hűtőházat nem lehet építeni. A jövőben tehát a *vágóhidakat is a mezőgazdasági kivitel fejlesztéséremek kell tekinteni és arra kell törekedni,* hogy új modern vágóhidak létesüljenek, vagy pedig a régieket megfelelően alakítsák át, hogy ezáltal a kivitel jobban legyen biztosítható.

Mi ujság a borpiacon?

A *borpiacon* az irányzat szilárd. Az alföldi borvidéken a szüret a legtöbb helyen lezajlott és az utóbbi napok jó időjárása a minőséget megjavította. A legutóbbi jelentések szerint a 17, a 18 és a 19 fokos must ára emelkedett, s az ilyen mustért a kereskedelm 1.2-1.4 fillért fizet cukorfokoként. A minőségi borvidékeken a szüret most kezdődik. Óborokban kevés kínálat mellett további szilárdulás állott be, úgy hogy a kommerzborok minőség szerint literenként 32-48 filléres áron kerülnek forgalomba. Az exporttevékenység *Svájca és Németországba* fokozott mértékben folyik. Lengyelországba szünetel a kivitel az ismert akadályok miatt, Németországon keresztül a szállítás pedig nagyon megrágtatná a bort. Összkivitelünk az elmúlt héten 34 vagon volt. Ebből 12 vagon Svájca és 24 vagon bor Németországba ment.

Svájcból 98 üszöt importáltunk

A gazdák körében sok szó esik *idei svájci üszőbehozatalunkról is.* Ez az import, mint köztudomású, szarvasmarhatenyésztésünk vérfrissítését és minőségi fejlesztést szolgálja. A svájci kormányval kötött megállapodás értelmében svájci üszővásárlásunk keretét a földművelésügyi minisztérium *100 darabban állapította meg, de végeredményben csak 96 darab üszőt hoztunk be.* A vásárlóbizottság 1200 kilométeres utat tett meg Svájcban, hogy a legnevesebb svájci tenyészetek legkiválóbb üszőanyagait hozassa be az országba. A nagyobb tenyészetekbe át-tíz üszöt tudott csak vásárolni

a bizottság, mert *szarvasmarhatenyésztésünk gyors ütemű fejlődése* következtében a *svájci tenyészanyag* gal szemben már fokozott követelményeket támasztottunk. A tenyészüsző átlagára 1350 svájci frankot tett ki, ami 100 svájci frankkal alatta maradt a múlt évi 1450 svájci frankos átlagárnál. A legdrágább két üsző egyenként 2000 svájci frankba került. A svájci üszők behozatala egyrészt szarvasmarhatenyésztésünk minőségi színvonalának emelése, másrészt Svájc felé irányuló mezőgazdasági kivitelünk előmozdítása szempontjából is fontos tényező. Tenyészállatbehozatalunkkal szemben áll Svájcba irányuló és idén 150 ezer hektoliterben megállapított borkivitelünk. Ezenkívül bizonyos vágómarha kivitel lehetőségét is sikerült biztosítani, bár az ottani szarvasmarhaértékesítési nehézségek miatt csak szerényebb mértékben.

— *Kedvezményes tenyészvadat kapnak a vadászterületek.* A földművelésügyi miniszter az apróvadállomány minőségi feljavítása céljából kedvezményes áru tenyészvad kiosztását határozta el az egyes vadászterülettulajdonosok között. Hétféle vadat oszt ki az igénylőknek, mégpedig kannvulat 3, nősténynyulat 10, nyulat 1:1 ivararányban páronként 11, fácánkast 4, fácányúkot 450, fácányörzset 1 kakas, 3 tyúk) törzsként 16.50, végül foglyot páronként 3.50 pengőért. Az igénylési határidő november 20.

— *Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégéknél!*

Chateaubriand a töltöttkáposzta és a paprikás gulyás mellett

Ki hitte, hogy ilyen sovány egy hölgy, aki főzőtanfolyamot végzett Svájcban?

Elegáns, karcsú ez a debreceni kislány, aki mostanában jött haza odakinnről, ahol olajban főzik a marhafelsárt és Chateaubriand szósz mellett kelnek a borjúfiléhez.

Mert Svájcban a szállodai alkalmazottak szövetsége iskolát nyitott a jövőd háziasszonyai számára, hogy a kies Alperek között tanuljanak meg főzni borjúpörköltöt.

A töltöttkáposzta és Chateaubriand

Ez a debreceni kislány, aki nemrégiben tanulta ki a luzerni főzőiskolában a gasztronómia művészetét azt mondja, hogy a svájci szállodai alkalmazottak szövetsége nem szentelt kellő figyelmet annak, hogyan főznek egyes keletre fekvőbb államokban és így néki sajnos, fogalma sincs arról, hogyan főzik a töltött káposztát.

— De Chateaubriand mártást, azt igen — mondja — azt tudom készíteni.

— Hogyan készítik? — kérdezzük ahlattal.

— Aztán remek leveleket tudok készíteni.

— No de a Chateaubriand? — ragaszkodunk a mártáshoz.

— És kitűnő süteményeket csinálunk — folytatta rendületlenül.

— A Chateaubriand. Halljuk a Chateaubriandot?

Látja, hogy nincs kitérés, csökönyösen követeljük a Chateaubriand mártás készítési módjának ismertetését.

Ajkát összeszorítja, szemöldökét összehúzza, aztán enyhén mosolyog és e hosszú előkészület után vall:

— Nem tudom...

Ezzel szemben csaknem egy évig tanult a svájci szállodai alkalmazottak szövetségének kitűnő, higiénikus és jutányos áru intézetében.

Ebben az intézetben a növendékek nem bennlakók. Luzerni magánházakban laknak, ahonnan reggel nyolc órára jelennek meg a főzőiskolában.

— Az egyik tanteremben gyűlelünk — beszéli — s ott ismertetik az aznapi állapot. Recepteket is kapunk, hogyan kell elkészíteni a különböző ételeket. Azután következik a sütes-főzés.

Bemennek a hatalmas konyhába, vizik magukkal a recepteket és hozzállnak az ebédhez. Egyik csoport a levest, meg a mártásokat, a másik a húst, a harmadik tésztaféléket csinálja.

Praktika és taktika

Persze, mindezt nem lehet feleltelenül és büntetlenül végezni, mert dében meg kell enni, mit főztek maguknak.

De az ebédig még más is történik.

— Tizenegy órákor — folytatja —, amikor már bevégeztük a főzést, a receptek felmondása következik. Amíg főztünk szabad volt megnézni a recepteket, de azzal a feltétellel, hogy mire elkészülünk, már tudjuk az ételek elkészítési módját. Szóval tizenegy órától tizenkettőig felelünk az ebédnél.

Ebéd után jól megérdemelt pihenés, kettőtől, azután elméleti órák következnek. Itt praktikát és taktikát tanítanak. Hogyan lehet egyfajta húsból többfajta főzni olcsón és jól.

— Hogyan lehet olcsón főzni? — kérdezzük.

— Az ember kimegy a piacra és alkuszik — felell.

A praktika és taktika ötig tart, azután vacsorát készítenek. Rendszerint valamilyen levesféle, utána omlott, vagy más könnyű étel.

Ezt meg kell nekik enni, aztán hazamehetnek.

Igy megy ez Svájcban, Luzernben.

A zöldpaprika

Egyszer gulyást is csináltak.

— Ez nagy nap volt — mondja — a magyar gulyás híres, nevezetesen exotikus étel a külföldieknek. Csupa kíváncsiság volt mindenki. Nagyban készültek már a főzésnél az ebédre. Én meg kimentem egy fűszerüzletbe és vettem egy csomó zöldpaprikát. Odakinn a zöldpaprika nem olyan népszerű, mint nálunk, alig ismerik. Titokban felszelettem karikára és beledobtam a gulyás levesbe.

Délben óriási ijedelem volt. Mindenki krakogott.

Ez a luzerni zöldpaprikáig hiteles története.

A fagy

Nyár volt, izzó forrósgés.

— Odakinn árulnak egy folyadékot — beszéli a svájci szállodai alkalmazottak szövetsége által felállított főzőiskola volt debreceni növendéke, amelynek az a tulajdonsága, hogy ha valahová kiöntik, rögtön elpárolog, de ha ráülnek horminc jökök hideget áraszt. Vettem egy üveggel és dében, mielőtt a többiek bejöttek volna, végig locsoltam a folyadékkal az ebéd-étkező székét.

Képzelték, mi történt.

— Nagy mozgolódás, fesszengés, csupa horzongós arc. Voltak, akik kiabáltak, hogy az ajtót csukják be. Összehúzták magukon a ruhát. Dide-regtek és vacogtak. Odakinn pedig őrvongott a nyár.

Ez volt a luzerni tél története az idén nyáron.

Vizont azt még mindig nem tudjuk, hogyan kell készíteni a Chateaubriand mártást. Pedig erre kíváncsiak vagyunk.

Aki tudja, közölje velünk.

47.690/1938. C. sz. HIRDETMÉNY. A városi elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekeit lakosságát, hogy az Országos Földbirtokrendező Bizottság által eljárás alá vont ingatlanok közül egyesek a korábban juttatott kimozdítása folytán megüresedtek. Ezek az ingatlanok a következők: 1. A városi u. n. nyulási ingatlanból megváltott 20.262/82. hrszámú 300 □-öl területű házhely; 2. Bleyer Mór 13. sz. a. fekvő ingatlanból megváltott 14.458/7. hrszámú 1 kat. hold 200 □-öl területű; 3. a város u. n. téglavetői ingatlanból megváltott 19.674/16. hrszámú 1 kat hold területű; 4. Horváth Gábor féle ingatlanból megváltott 29.851/4. hrszámú 1 kat. hold 100 □-öl területű; 5. Horváth Gábor féle ingatlanból megváltott 29.851/9. hrszámú 1 kat. hold területű; 6. Richter Gedeon féle ingatlanból megváltott 28.034/12-13. hrszámú 1 kat. hold 800 □-öl területű; 7. ugyanebből az ingatlanból a 28.239/4-5. hrszámú 2 kat. hold 400 □-öl területű; 8. a város u. n. téglavetői ingatlanból megváltott 19.671/6. hrszámú 2 kat. hold 600 □-öl területű; 9. Friedländer Márton ingatlanból megváltott 28.091/10. hrszámú 1 kat. hold 200 □-öl területű; 10. Steinfeld István Macs/71-73. sz. a. ingatlanból megváltott 31.830/27. hrszámú 1200 □-öl területű; 11. ugyanebből az ingatlanból megváltott 31.830/13. hrsz. 1200 □-öl területű; 12. ugyanebből az ingatlanból megváltott 31.858/22. hrszámú 2 kat. hold 100 □-öl területű és 13. ugyanebből az ingatlanból megváltott 31.830/30. hrszámú 1 kat. hold 300 □-öl területű mezőgazdasági művelés céljaira szolgáló ingatlan. A felsorolt ingatlanok

ra igényeiket a városi elsőfokú közigazgatási hatóság földszint 40. sz. hivatalos helyiségében naponként a hivatalos órák alatt folyó évi október hó 29-ig terjedő időben mindazok bejelenthetik, akik az 1920:XXXVI. tc. 2. §-a szerint földhöz juttathatók, ha velük szemben ugyanezen törvény 3. §-ában felsorolt kizáró okok fenn nem forognak. Az igénylők ezen a feltételekn kívül kötelesek jelentkezésük alkalmával hitelt érdemlően igazolni azt is, hogy az általuk igényelt

ingatlan megváltási árának 20 százalékat részükre való juttatás esetén egy összegben és készpénzben ki tudják fizetni. Igazolni tartoznak továbbá azt, hogy terhükön két évnél régebben esedékessé vált közzartozás nyilvántartva nincsen. Figyelmezteti a hatóság az érdekelteket, hogy jelentkezésük csakis a fentebb részletezett igazolások teljesítése esetén vehető figyelembe. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

SPORT

SPORTNAPLÓ

A keleti szövetség és Debrecen egyetlen sportműsora a Diószegi úton játszódik le. A DVSC játszik bajnoki mérkőzést a Percesi TK csapatával, amely kitűnő együttes, de három játékosát e héten eltűntették s így lényegesen meggyengülve tud kiállni Debrecenben. A DVSC a múlt héten méréskelettel mutatott, ami azonban a tréninghiányának tudható be és ma már sokkal jobb játék várható tőle. Szó van ugyan arról, hogy Papp és Nagy fegyelmű okokból pihennek, de talán ez nem esik a csapat erejének rovására. A mérkőzés fél 3 órakor kezdődik Nagy Zsolt dr. vezetésével. Előjátékul kombinált csapatok mérkőznek.

A Boeskey a Phöbus ellen játszik Ujpesten. A debreceni csapat Markos és Hajdu nélkül kénytelen kiállni, tehát amúgyis csekély esélyei a minimumra csökkennek. A Phöbus komolyan saját otthonában nagy favorit, a Boeskey számára papírfőforma szerint legyőzhetetlen. A mérkőzést Tihaméry vezeti.

A Nemzeti Liga mai fordulójára csak barátságos alapon játszik. A műsor csupa érdekes mérkőzésekből áll, a Ferencváros a Hungáriát verő Budafok, a Hungária Szolnok ellen áll nagy feladat előtt. A Kispest a ZSE, a Taxi az SSE, a Nemzeti az Elektromos ellen játszik.

Kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben

Debrecen város hivatásos tűzoltósága a mostani süllyes időkre tekintettel, mikor minden községben kiképzett tűzoltóparancsnoknak kellene lenni, már a második tűzoltótanfolyamot tartja, amely tanfolyamon a berendezett haligatók nemesak tűzoltói, hanem légoltalmi kiképzést is kapnak, mert az újabb rendelkezések értelmében a kisközségekben a tűzoltóparancsnok lesz egyúttal a légoltalmi parancsnok is.

A második tanfolyamra, amely október 9. napján kezdődött, 40 hallgató jelentkezett, azonban a katonai behívások következtében csak 30 fogja a tanfolyamot elvégezni és pedig a következők: Barta István dohánygyári művezető Debrecen, Csikai Miklós földműves Tiszaladány, Czine Zsigmond kovácsmester Kántorjános, Dankó Sándor közs. kiségitő munkaerő Nyíradony, Duit János tanító, Gebes, Eliás Odön kisbirtokos Kótaj, Erdey Lajos ref. tanító Tiszaeszlár, Gara József kovácsmester Földes, Graeff Gyula bányatér-mester Király, Horváth Lajos föld bérlető Buj, Jakab János tanító Nyírvasvári, Józsa Sándor tanító Sajóvárkony, Kiss András földműves Besenyőd, Lengyel György gazdálkodó Nyírgyulaj, Lipsey Bertalan földműves Tiszakereseny, Márton József kádármester Baktalórántháza, Menyhart Imre cipész Hajdúdorog, Nagy Lajos leventeoktató Gergelyi, Orbán Miklós kisbirtokos, Palásthy Lajos borbély-fodrász, vendéglős Szendrő, Pal Sándor közs. kiségitő irnok Nyírpazony, Póczy Sándor klinikai h. főgépész Debrecen, Spák József földműves Timár, Sulyok István dohánygyárváltó tisztviselő Debrecen, Szabó Géza áll. elemi isk. igazgató, ifj. Szabó József földműves Rásonyásperecsen, Szabó Kálmán asztalosmester Lővőpetri, Szikora János tanító Nádudvar, Tóth József postaiüregnök, kisbirtokos Olesva, Zombory Zoltán ta-

nító Csengerújfalun.

A tanfolyam felügyelője Dömösdy Imre városi tanácsnok, előadó a debreceni hivatásos tűzoltóság tisztjei, továbbá dr. Korpássy László városi orvos, loyag Malinowszky Alfréd vegyesdandár légvédelmi parancsnok, Gárczy Gyula őrnagy, Trón Zoltán és Deladoma Albin repülőbiztek, vitéz Zombory József Sátoraljaújhelyi hivatásos tűzoltóparancsnok, Bartha László városi világlítási váll. mérnök és Csobay László városi mérnök. — A tanfolyam záróvizsgálja október 29-én szombat reggel 8 órakor lesz a tűzoltóparancsnokságon.

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap:
Az EMBER NÉHA TÉVED.
Páger Antal és Dajka Margit
nagy magyar filmje.
Híradók! Előadások: 5-től.

HOTEL RIO

BUDAPEST

a város szívében

Ragyogó
tisztá
hideg-meleg folyó víz

Erősen
mérsékelt

árak

VII. Kürt u. 6. sz.
Pátria kávéház mögött

Apróhirdetések

Házasság

Nősülne
textil nagykereskedő, 38 éves ízr., jó megjelenésű, minden információt kibíró, érettségizett, adósságmentes. Igényei 25-30 év körüli kifogástalan multú, szépségű leány 15-20.000 P hozománnyal. Komoly ajánlatokat, diszkreció biztosítása mellett, »Nagy-néni« jellegre kiadóhiva-talba kérék. 3566

Arva
leány vagyok, édesanyám halála után örökölttem is egy kis összeget s otthon-ra vágyom és ezt egy sze-rető idősebb férfi mellett találnám fel, csakis MÁV segédtisztek jelemtkeze-nek 50 évtől, özvegy, egy-két gyermek nem határoz, fő a szerető szív, magam is vasutas leány vagyok. Cím: Kachta Valéria, — poste restante Mariapócs, Szabolcs megye. 3522

Levelezés

Tűzfűt.
szénét, kokszt, brikettet telire már most szerezz be legolcsóbban Vágó József tűzifa- és szénkereskedésében »Margit-fürdő« mellet. Telefon 10 24. Katona-tisztek, altisztek, »Unió«-tagok beszerzőhelye. 2908

Állást keresők

Gazdatiszt
nagyobb gazdaságban szer-zett hosszabb gyakorlat-tal állást keres »Gyakor-latit gazda« jellegre. 3558

Keresztény
tisztviselő vállalna bár-milyen irodai munkát, — Kachta Valéria, Mariapócs. 3523

Példás
magaviseletű soffőr elhe-lyezkedne. Egyéb teendőt is vállal, Vargakert, K. Tóth 30. 3576

Tűzharcos
nyugdíjas alkalmazott ke-res pénzbeszedő, eljárói, esetleg raktárnoki állást. Cím a kiadóban. 3437

Betöltendő állás

Baromfitépőket
felvesz a Skót Magyar Ke-reskedelmi Rt., Debrecen. Külsővástartér 15. 3564

Kerégyártósegédek
felvétetnek, Kigyó u. 16. 3553

Ügyes
kézi leány angol munkára és tanuló felvétetik, Szabó Miklós női divattermében, Piac u. 44. 3575

Süteménykészítő
munkás és munkásnő fel-vétetik, Altmann szücsnél, Miklós u. 2. 3571

Egy
13-15 éves leány felvéte-tik, Molnár, Széchenyi u. 18. szám. 3410

Jó kereseti

lehetőséghez jut, ha ház-tartási és ipari varrógépek eladását közvetíti. Gyakor-lott aquizítorok előnyben. Singer Varrógép Rész-venyvénytársaság, Debrecen. 3546

Polgárista

leányomhoz keresek olyan nőt, aki a magyar, német nyelvet perfektül bírja. — Ertekezni 4-5. Weiszkrón, Piac 70. 3567

Ügyes

kimérőt keresek fő forgalmú italmérésben Püspök-ladányi állomással szem-ben. 3553

Kiadó lakás

Kiadó
szoba, konyha, kamara, jó-szágtartás, november 15-re Czingli uca 7. 3554

Kiadó
4 szobás, összkomfortos la-kás november 1-re, Ferenc József út 55. 3538

Különbejárattú

bütorozott szoba, ellátással is kiadó. Ugyanott két ab-lakra való spaletta eladó. Csokonai uca 29. 3570

Kossuth

uccán ötszobás lakás, tel-jes komforttal, színházra néző balkonnal nov. 1-re kiadó, Kossuth u. 8. 3349

Különbejárattú

bütorozott szoba olcsón kiadó született német ta-nárnőnél, ahol németül is tanulhat. Ertekezni dél-előtt 12-ig, délután 4-ig. — Piac u. 56. 3525

Négyoszobás,

modern lakás kiadó nov. 1-re Széchenyi u. 23. Er-deklódnai az Alföldi Takar-éknál. 3409

Uccai

2 ágyas bütorozott szoba fürdőszoba használati kiadó. Ugyanott 1 kerék-pár eladó. Szent Anna u. 31, I. em. 3549

Légfűtéses

kis udvari szoba kiadó. — Batthyány u. 17., félemelet 4.

Lakást keresők

Idősebb
háaspár különbejárattú, komfortos bütorozott szo-bát keres jobb úri család-nál hosszabb időre. Meg-keresést »Belváros« jelleg-re a kiadóba kérék. 3562

Három-

esetleg négyoszobás, kom-fortos lakást keresek nov. 1-re. Telefon 23-10. Bar-romfitelep, Vágóhid uca 10-b. 3539

Ártek

Üzletrezt,
műhelynek is igen alkal-mas, kiadó Hatvan 20. — Stern. 3557

Üzlet helyiség

kiadó november 1-re Szé-chenyi u. 23. 3410

Kiadó

azonnal üzlet helyiség Kos-suth uca 17. szám, enk-rásza mellett. Ertekezni ugyanott, Gazdák Bankjá-ban. 3552

Eladó

jóforgalmú esemege- s eu-korkaüzlet, legjobb helyen, más vállalkozás miatt. — Cím a kiadóban. 3565

Ingatlan

Eladó

Bihari telep, Láhner uc-eán öt házhely 800 pengő-vel, jó konyhakertészeti föld, esetleg részletfizetés-re is. Ertekezhetni Gazdák Bankjában, Kossuth uccán 3551

Ház helyek

a Hid uca 14. szám alatt, valamint hétszobás ház a közismert Bagoyvár ven-déglővel eladók. 2398

Eladók

kedvező fizetési feltételek-kel: tanyásföldek, Sesta-ker, Andrassy úton két szobás ház nagy kerttel, Kossuth kertben 3 szobás terraszos villa egy hold termő szőlővel. Nyilastele-pen jó családi ház gyümöl-csőssel szőlőügassal, Csa-póker, Báthory uccán 950 négyszögletes két szobás ház. Ertekezhetni Gazdák Bankjában, Kossuth uccán 3548

Szent

Anna uccán 343 négyszög-öl telkű földszintes ház 2 uccára nyíló fronttal, öt-rendbeli összkomfortos la-kással, nagy műhely és raktárhelyiségekkel 5000 pengőt meghaladó nyers házberjövdelem, jó vi-zü fűtött kúttal eladó. Tö-kebefektetésre alkalmas. Ertekezni dr. Sebestyén ügyvédnél, Piac 49. 3503

12 hold

gyümölcsös eladó, kisebb parcellákban is. Ertekezni Rákosi Jenő uca 8., fél-eneiet 3. 3547

Eladó

20 holdas tanyásföld 2 szo-bás gazdálakás istállókkal, jó gazdasági épületekkel. — Ertekezhetni Gazdák Bankjában, Kossuth uccán 3550

Haszonbérbeadó

30 hold halápi tanyás föld, Balázs, Rákosi Jenő u. 5. 3568

Két hold

prima aljhomok búzater-mő, 5 kilométerre eladó. Balázs, Rákosi Jenő u. 5. 3569

Eladás

Gyermekágy
sodronnyal és matraccal eladó, Glüek, Rothermere uca 23. 3560

Használt

íróasztal és kályha olcsón eladó, Singer Rt., Piac u. 79. szám. 3545

Fürdőszobaberendezés

eladó, Schuller Hatvan u. 23. 3519

Eladó

Meidlinger vaskályha Kál-vin tér 13. Ertekezni ház-telegnyelől. 3561

Komplett

ebédlő, szőnyeg, csillár és egyéb bútorok eladók. Sas u. 4. I. em. 5. 3563

Vétel

Veszek

használt bútort, varrógé-pet, pince- és padlászlo-mot. Hívásra jövök. And-ráskó, Csapó u. 16. Tele-phon 32-11. 2996

Rádió

Rádió

és villanyserelési vállala-tomat áthelyeztem Miklós uca 2. szám alól 8. szám alá, ahol felelősség mellett vállalom villany-és rádiójavítást, szerelést. Gyári gépek raktáron. — Kedvező fizetési feltételek. Miklós uca 8., keresztépü-let. 1108

Ajánlat

Cserépkályhák

állandóan raktáron. Átra-kásokat felelősséggel vál-lal Laczkó kályhás, Hat-van u. 4. Telefon: 27-93.

Mindenféle

építési anyag, valamint deszka, léc, faragottfa és bauxit cement kapható a Debreceni Működgyár Rt. Fürdő uca 2. sz. telepén.

Sodronnyágybetét.

drótkerítések, vaságyak, mosdók, kályhavédők. — Ottónál készülnek, Rákó-ezi uca 13. 3194

Paula!

modern fodrászatába meg-érkezett a legújabb dauer-gép, divatszínre festés, es-télyi frizurák, szolid ki-szolgálás, Piac 77. em. 3528

Öcska,

de jó minőségű téglá ol-csón eladó, Ferenc József út 32., mérnöki iroda. 3529

Villanykörtecsere

20 fillér, jó óra 3 pengőtől, gramofonlemez 50 fillértől, Vagyontemő, Hunyadi u. 18. 3369

Perzsaszőnyeg,

művészies javítás, garan-ciával csak Tüftündjárnál! Arany János u. 34. 3395

Síremlékek

műkőből vagy bányei an-dezít termékből tökéle-tes kivitelben, választék szerint: raktárról kapha-tók. Debreceni Működgyár. Fürdő uca 2. 3442

Kerékpárok

választékban részletre Ki-rálynál — Royal épület. — Szortírozott alkatrészek-tes kávét Király üzlet-től, motorolaj — szakszer-ű javítás — csereakció. Te-— rádiókészülékek — var-rógépek — motorok nagy lefon: 2066. 2821

Lela

zománcozott asztaltűzhé-lyek, szénkályhák állan-dóan raktáron. Készíti: Levensik tüzhelyüzeme, Csapó uca 87. Zománc-ozott tüzhelyek szakszer-ű javítása garancia mellett. 2882

Egy cím.

Maradék vásárlásával, mely sokat ér: Maradék-üzlet, Degenfeld-tér 11. sz. Tiszapalota. Király fűze-üzlet oldalán. 2997

Röfös

és maradék vásárlásával keresse fel bizalommal Kertész Sándorné céget. Pontos kiszolgálás. Degen-feld tér 3. 2913

Kokszokosár

kölesönzés épületeknél, fal száritáshoz, kapható Se-bestyén Lajos építészvál-lalat telepén, Fürdő u. 2. 3523

Kettőscék,

sulyomborona, lánchorona, kétetetés tengerimorzsoló, esőplők, kazánok, kézi és motoros szivattyúk, tíze-des mérlegek, 100-200-750 kg-os, gyermekmérleg, for-gó motoros kirakatok el-adók. Király Royál-épület. 2822

Libaprólékot,

libahúst, füstölthúst leg-olcsóbban adok, libamaját legdrágábban veszek. — Heisz, Simonffy u. 5. 3492

Király kávéj

kitűnőek. Aromás, zama-ben a vevő előtt pörkölők, Degenfeld-tér 11. 3348

Tács

Társulnék

3-4 ezerrel rentabilis vál-lalathoz (üzlethez) közre-működésel, »Rentabilis« jellegre. 3559

Meglévő

régi bevezetett fehérnemű szalonomhoz nagyobbitás céljából társat keresek. — Cím a kiadóban. 3544

Nagyhasznú

üzlet, iparág kibővítéséhez pénzestársat keresek. Meg-keresések »Kurrens« jel-legre kiadóba. 3555

Oktatás

50 fillér
1 óra. Angol, olasz, német nyelvtanfolyamok. Erdek-lődni a kiadóban. 2226

Különféle

Lakótársat

keresek. Intelligens, ke-resztény úrihígy meleg otthont talál. Cím a kiadó-ban. 3540

Vasárnap

déli személyvonatra ked-vezményes utazáshoz társ kerestetik. Jelentkezés va-sárnap 10-ig, Kálmánci, Hunyadi u. 2., Royal. 3543

Mindennemű

varrást, fehérnemű is, ja-vítást, harisnyatalpalást, 3 párból kettőt készítek, házhoz is megyek. József kir. herceg uca 22., kis-lakás. 38

A szerkesztésért és ki-adásért felelős: THURY LEVENTE. Laptulaj-tonos: Tiszántúli Függel-ten Ujság Vállalat. Nyon-ta: Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó vállalat Rt.

iszántú

A3 D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6

Anna

a ne

u ve

rend

a fel

magyar vala

edy BÉK

A me

val ma

Ma ne

szébe,

Vasár

szomb

nyit

hossz

állam

elnök

rel e

ebbe

nek

nyon

nyon